

Kulturutskottets betänkande 2021/22:KrU5

Folkbildning och spelfrågor

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden främst med hänvisning till att pågående arbete inte bör föregripas. Motionsyrkandena handlar bl.a. om vikten av folkbildning, demokrativillkor, auktoriserade tolkar, marknadsföring av spel, Spelpaus, olicensierat spel, matchfixning, loot-lådor och e-sport.

I betänkandet finns 27 reservationer (M, SD, C, V, KD, MP) och fyra särskilda yttranden (SD, C, KD, L).

Behandlade förslag

Cirka 100 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Vikten av folkbildning.....	9
Demokratisk folkbildning.....	10
Folkbildning för klimatomställning	13
Finansiering av boende på folkhögskola	14
Auktoriserade tolkar	15
Marknadsföring	17
Riskklassificering	19
Spelpaus	20
Olicensierat spel	22
Allmännyttiga ändamål	25
Matchfixning	27
Europarådets konvention mot matchfixning.....	30
Loot-lådor.....	31
E-sport	34
Regeringens förordningsmöjlighet	35
Statens styrelserepresentation i ATG.....	37
Motioner som bereds förenklat.....	38
Reservationer	39
1. Vikten av folkbildning, punkt 1 (C)	39
2. Vikten av folkbildning, punkt 1 (MP)	39
3. Demokratisk folkbildning, punkt 2 (M).....	40
4. Demokratisk folkbildning, punkt 2 (SD)	41
5. Finansiering av boende på folkhögskola, punkt 4 (V)	42
6. Auktoriserade tolkar, punkt 5 (C).....	43
7. Auktoriserade tolkar, punkt 5 (MP).....	44
8. Marknadsföring, punkt 6 (SD).....	44
9. Marknadsföring, punkt 6 (C)	45
10. Marknadsföring, punkt 6 (MP).....	46
11. Riskklassificering, punkt 7 (SD).....	47
12. Riskklassificering, punkt 7 (KD).....	48
13. Spelpaus, punkt 8 (KD)	48
14. Spelpaus, punkt 8 (MP)	49
15. Olicensierat spel, punkt 9 (SD).....	50
16. Olicensierat spel, punkt 9 (MP).....	51
17. Allmännyttiga ändamål, punkt 10 (SD).....	52
18. Allmännyttiga ändamål, punkt 10 (C)	52
19. Matchfixning, punkt 11 (M)	53
20. Matchfixning, punkt 11 (SD).....	54
21. Matchfixning, punkt 11 (KD).....	55
22. Europarådets konvention mot matchfixning, punkt 12 (M, SD).....	56
23. Loot-lådor, punkt 13 (SD)	56
24. E-sport, punkt 14 (M)	57
25. E-sport, punkt 14 (SD)	58
26. Regeringens förordningsmöjlighet, punkt 15 (M)	59

27. Statens styrelserepresentation i ATG, punkt 16 (M, SD).....	60
Särskilda yttranden	61
1. Särskilt yttrande (SD)	61
2. Särskilt yttrande (C)	61
3. Särskilt yttrande (KD)	61
4. Särskilt yttrande (L).....	61
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	63
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	63
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	73

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Folkbildning

1. Vikten av folkbildning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3581 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 7 och

2021/22:4107 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (C)

Reservation 2 (MP)

2. Demokratisk folkbildning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:344 av Amineh Kakabaveh (-) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2502 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:3365 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkandena 7 och 8.

Reservation 3 (M)

Reservation 4 (SD)

3. Folkbildning för klimatomställning

Riksdagen avslår motion

2021/22:4027 av Mattias Vepsä (S).

4. Finansiering av boende på folkhögskola

Riksdagen avslår motion

2021/22:2592 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 7.

Reservation 5 (V)

5. Auktoriserade tolkar

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3222 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 81 och

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 8.

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (MP)

Spelfrågor

6. Marknadsföring

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1664 av Magnus Manhammar (S),

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2697 av Abraham Halef och Ingela Nylund Watz (båda S),

2021/22:3928 av Ola Johansson och Linda Modig (båda C) yrkande 2 och
2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP)
yrkande 4.

Reservation 8 (SD)
Reservation 9 (C)
Reservation 10 (MP)

7. Riskklassificering

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 5 och
2021/22:4159 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 18.

Reservation 11 (SD)
Reservation 12 (KD)

8. Spelpaus

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP)
yrkande 1 och
2021/22:4159 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 19.

Reservation 13 (KD)
Reservation 14 (MP)

9. Olicensierat spel

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkandena 3
och 4 samt
2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP)
yrkande 3.

Reservation 15 (SD)
Reservation 16 (MP)

10. Allmännyttiga ändamål

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 7 och
2021/22:3581 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 21.

Reservation 17 (SD)
Reservation 18 (C)

11. Matchfixning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2478 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,
2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 4 och
2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 29.

Reservation 19 (M)

Reservation 20 (SD)

Reservation 21 (KD)

12. Europarådets konvention mot matchfixning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2478 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 4 och

2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 22 (M, SD)

13. Loot-lådor

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:188 av Fredrik Lindahl (SD) och

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 23 (SD)

14. E-sport

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2501 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 11 och

2021/22:3367 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 8.

Reservation 24 (M)

Reservation 25 (SD)

15. Regeringens förordningsmöjlighet

Riksdagen avslår motion

2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 26 (M)

16. Statens styrelsrepresentation i ATG

Riksdagen avslår motion

2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 27 (M, SD)

Förenklad beredning

17. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 31 mars 2022

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Kristina Axén Olin (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Bo Broman (SD), Lars Mejern Larsson (S), Catarina Deremar (C), Ann-Britt Åsebol (M), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linghem (SD), Anna Sibinska (MP), John E Weinerhall (M) och Cassandra Sundin (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 95 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22 som handlar om folkbildning och spel. Av dessa behandlas 53 i förenklad form eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

I bilaga 1 finns en förteckning över de förslag som behandlas i detta betänkande. Motionsförslagen som bereds förenklat finns även i bilaga 2.

Två skrivelser har inkommit till kulturutskottet från bransch- och intresseorganisationen Studieförbunden i samverkan. En skrivelse kom in i december 2021 och redovisar hur studieförbunden under 2020 och 2021 genom åtgärdsprogram arbetat för att förebygga, identifiera och stoppa felaktigheter inom studieförbunden och stärka förbundens kvalitetsarbete. Den andra skrivelsen inkom i mars 2022 och tar upp kvalitetsarbetet i studieförbunden 2022.

Information har lämnats till utskottet i januari 2022 om aktuella spelfrågor av civilminister Ardalan Shekarabi.

Utskottet har även gjort ett studiebesök hos Sveriges folkhögskolor. Besöket gjordes i mars 2022.

Utskottets överväganden

Folkbildning

Vikten av folkbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att värna folkbildning i hela landet med hänvisning till att de till viss del är tillgodosedda.

Jämför reservation 1 (C) och 2 (MP).

Motionerna

Peter Helander m.fl. (C) framhåller i kommittémotion 2021/22:3581 yrkande 7 vikten av möjlighet till folkbildning.

Mats Berglund m.fl. (MP) påtalar i motion 2021/22:4107 yrkande 1 att flera kommuner minskar stödet till folkbildningen. De framhåller därför vikten av att säkra tillgången till folkbildning i hela landet. Motionärerna anser i samma motion yrkande 2 att det krävs ett nationellt initiativ för att värna studieförbunden och folkhögskolorna över hela landet.

Bakgrund

Målet för folkbildningspolitiken är att folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. Målet följs i första hand upp i förhållande till de fyra syften som gäller för statsbidraget till folkbildningen (prop. 2013/14:172, bet. 2013/14:KrU8, rskr. 2013/14:379).

Folkbildningen samfinansieras av staten och regionerna och 2022 uppgår det statliga stödet till folkbildning till drygt 5,1 miljarder kronor (anslagen 14:1–14:4 inom utg.omr. 17). Det statliga stödet till folkbildningen har ökat de senaste åren och 2021 uppgick det till drygt 4,8 miljarder kronor.

Det är Folkbildningsrådet som enligt förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen beslutar om vilka folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel dem emellan.

Under 2020 fanns 155 folkhögskolor med sammanlagt 178 filialer i landet, totalt 332 folkhögskoleenheter. Det innebär att folkhögskolorna kunde erbjuda långa kurser i samtliga regioner och i 151 av landets kommuner. Ungefär så har det sett ut de senaste tre åren, efter en ökning från 140 kommuner 2017. Under senare år har antalet deltagare i folkhögskolans allmänna och särskilda kurser blivit fler framför allt i landets större städer, men även i storstäderna

Stockholm, Göteborg och Malmö. I Stockholm var det 24 folkhögskolor som erbjöd långa kurser under 2020, i Göteborg 15 folkhögskolor och i Malmö 12. Den här utvecklingen har lett till att 69 procent av deltagarna i allmän kurs och 62 procent av deltagarna i särskild kurs återfanns i storstäder, större städer eller i städernas omgivande pendlingskommuner under 2021. Andelen deltagare i relation till befolkningens storlek är dock ungefär lika stor i alla kommuntyper.

Landets tio studieförbund hade under 2020 sammanlagt 136 lokala avdelningar. Dessa anordnade studiecirklar i 289 av 290 kommuner. På många håll är utbudet omfattande. I 81 kommuner finns flertalet studieförbund representerade. Här erbjöd nio eller tio av studieförbunden studiecirklar under 2021. Under 2020 fanns 70 procent av studieförbundens cirkeldeltagare i landets storstäder och större städer med tillhörande pendlingskommuner. Samtidigt varierade andelen cirkeldeltagare i relation till befolkningens storlek mellan olika kommungrupper. Störst var andelen i eller omkring landets mindre tätorter, och på landsbygden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är viktigt att folkbildningen värnas och finns i hela landet. Som framgår ovan är såväl folkhögskolor som studieförbund representerade i stora delar av landet. Vidare konstaterar utskottet att det statliga stödet till folkbildningen har ökat de senaste åren. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att motionsyrkandena till viss del är tillgodosedda och inte bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Motionerna 2021/22:3581 (C) yrkande 7 och 2021/22:4107 (MP) yrkandena 1 och 2 avstyrks.

Demokratisk folkbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. demokrativillkor samt skärpt tillsyn och kontroll med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.

Jämför reservation 3 (M) och 4 (SD).

Motionerna

Viktor Wärnick m.fl. (M) anser i kommittémotion 2021/22:3365 yrkande 7 att det är angeläget med skärpta demokrativillkor i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. I samma motion yrkande 8 framhålls behovet av en skärpning av bidragssystemet och tillsynen av studieförbunden. Detta bör enligt motionärerna genomföras att bidragsgivning och kontroll till en myndighet samlas under ett gemensamt paraply med övriga civilsamhället.

Cassandra Sundin m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2021/22:2502 yrkande 2 att en aktör som är oberoende av mottagarna av statliga medel ämnade för folkbildningen bör handha medelstilledningen till folkbildningen.

Amineh Kakabaveh (-) framhåller i motion 2021/22:344 yrkande 1 att det inte ska vara möjligt för en verksamhet som särbehandlar kvinnor och inte accepterar individens sexuella frigörelse att få medel från Folkbildningsrådet. I yrkande 2 i samma motion framhåller motionären vidare behovet av att införa ett femte syfte i folkbildningen som ska bidra till att göra det möjligt för människor att utveckla jämställdhet mellan könen, individuell frihet och frigörelse från patriarkala hedersnormer.

Bakgrund

Till folkbildningen räknas folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan. Det finns fyra syften med statens stöd till folkbildningen. Dessa har beslutats av riksdagen (prop. 2013/14:172, bet. 2013/14:KrU8, rskr. 2013/14:379) och anges även i 1 § förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. Syftena med statens stöd till folkbildningen är att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin, bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald, möjliggöra för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället samt bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Studieförbunden fick som följd av omfattande fusk och bedrägeri i delar av Storstockholm i uppdrag av Folkbildningsrådet att genomföra en granskning som överlämnades till Folkbildningsrådet i januari 2021. Folkbildningsrådet överlämnade i sin tur en rapport till regeringen i april 2021 där det redovisades åtgärder för att säkerställa att statsbidraget går till verksamheter som uppfyller statens syften med statsbidraget. En skrivelse inkom till kulturutskottet den 2 december 2021 från branschorganisationen Studieförbunden. I skrivelsen redovisas hur studieförbunden under 2020 och 2021 genom åtgärdsprogram arbetat för att förebygga, identifiera och stoppa felaktigheter inom studieförbunden och stärka förbundens kvalitetsarbete. Även nu i mars 2022 inkom en skrivelse om det kvalitetsarbete som hittills bedrivits inom studieförbunden under 2022. Folkbildningsrådet avser att den 1 april 2022 lämna en rapport till regeringen om sin uppföljning av studieförbundens verksamhet.

Två utredningar har lämnat betänkanden med förslag. Demokrati-villkorsutredningen lämnade i juni 2019 betänkandet Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället (SOU 2019:35) till regeringen. I betänkandet lämnades förslag till ett förtydligat och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen till civilsamhällets organisationer.

Utredningen om granskning av stöd till civilsamhället har kartlagt behovet av och förutsättningarna för att inrätta en stödfunktion som på ett rättssäkert

sätt ska kunna bistå med samråd för fördjupade granskningar vid bidragsgivning och av annan offentligt finansierad verksamhet samt lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget redovisades i december 2021 i betänkandet Rätt mottagare – granskning och integritet (SOU 2021:99). Utredaren föreslår att ett särskilt stöd inrättas under Center mot våldbejakande extremism, som är en enhet inom Brottsförebyggande rådet. Centret ska kunna bidra med expertkunskap vid bedömningar av civilsamhällesorganisationer som vill ha offentliga bidrag. Betänkandena bereds inom Regeringskansliet, och regeringen avser att komma med en proposition i juni 2022.

Riksrevisionen genomför sedan 8 april 2021 en granskning av kontroll och uppföljning av statens stöd till studieförbunden. En rapport är planerad att lämnas i augusti 2022.

Folkbildningsrådet tilldelades extra medel inom satsningen Demokrati 100 år för demokratistärkande insatser under perioden 2020–2021. Det framgår vidare av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 17) att Studieförbunden i samverkan med Rørelsefolkhøgskolornas intresseorganisation (Rio) och Offentligtägda folkhøgskolors intresseorganisation under 2020 beviljades medel för demokratiprojektet #ViMåstePrata. Dessutom har åtta projekt som syftar till att stärka kunskaperna om mänskliga rättigheter i folkbildningen tilldelats medel av Folkbildningsrådet under 2020.

Sedan 2016 ingår Folkbildningsrådet i regeringens utvecklingsprogram för jämställdhetsintegrering hos myndigheter, JIM. Det innebär att Folkbildningsrådet har ett uppdrag att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all verksamhet. Målet för arbetet är att Folkbildningsrådets och folkbildningens verksamheter bättre ska bidra till det jämställdhetspolitiska målet att ”kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv”. Inom ramen för uppdraget har en handlingsplan för jämställd folkbildning och en handledning för folkhøgskolor och studieförbund i att arbeta med jämställdhetsintegrering tagits fram.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har Demokrativillkorsutredningen lämnat förslag till ett förtydligt och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen till civilsamhällets organisationer. Vidare har förslag lämnats av Utredningen om granskning av stöd till civilsamhället om att inrätta ett särskilt stöd under Center för våldsbekämpande extremism som ska bidra med expertkunskap vid bedömningar av civilsamhällesorganisationer som vill ha offentliga bidrag. Riksrevisionen genomför en granskning av statens bidragsgivning till civilsamhällets organisationer för att se om statens bidragsgivning till dessa organisationer är effektiv. Utskottet anser inte att regeringens beredning av Demokrativillkorsutredningens och Utredningen om granskning av stöd till civilsamhällets förslag samt Riksrevisionens granskning bör föregripas. Inte heller bör det enligt utskottet införas ett femte syfte med statens stöd till folkbildningen. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2021/22:344 (-)

yrkandena 1 och 2, 2021/22:2502 (SD) yrkande 2 och 2021/22:3365 (M) yrkandena 7 och 8.

Folkbildning för klimatomställning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om insatser inom folkbildningen i fråga om klimatomställning med hänvisning till att det inte är en fråga för riksdagen.

Motionen

I motion 2021/22:4027 anför Mattias Vespä (S) att uppsökande studiemotiverande insatser och folkbildning bör genomföras för att öka takten och rättvisan i klimatomställningen i Sverige. Motionären anser att regeringen bör göra en särskild satsning.

Bakgrund

Ett flertal studiemotiverande insatser och folkbildning i fråga om klimatomställningen har initierats och väntas genomföras under 2022.

Folkhögskolornas Serviceorganisation (FSO) samordnar ett antal folkhögskolors medverkan vid miljötoppmötet i Stockholm den 3 juni 2022 och dialog om workshop förs med Agenda 2030-kansliet. Under 2022 erbjuds en fördjupning i klimatfrågan vid folkhögskolorna, något som hittills har genomförts på 90 folkhögskolor. Sju folkhögskolor deltar i ett nytt arvsfondsfinansierat projekt *Min story - Vår agenda* (från september 2021–september 2023), där deltagarnas egna erfarenheter och berättelser står i fokus. Avsikten är att förvandla Agenda 2030 till en personlig angelägenhet för unga.

För att öka kunskapen och engagemanget för klimatfrågan tog Stadsmissionens folkhögskola 2019 initiativ till att nio folkhögskolor i Stockholm samlas i ett gemensamt klimatnätverk. Nätverket träffas regelbundet och har arrangerat flera större konferenser för samtliga folkhögskolor.

Även de tio statsbidragsberättigade studieförbunden har startat ett klimatnätverk och samverkar med tankesmedjan Global Utmaning. Ett studiematerial, Klimatagendan, har tagits fram och en större konferens planeras i början av april 2022. Rapporten Klimatagenda för Sverige från Global Utmaning utgör den första helhetsberäkningen av hur Sveriges utsläpp kan minska till netto noll 2045. Insikterna i rapporten kommer att omvandlas till ett utbildningspaket för att nå ut till en bredare allmänhet via studieförbund och fackföreningar.

Även en rad andra aktiviteter erbjuds av studieförbunden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att ett flertal folkhögskolor och studieförbund har genomfört och väntas genomföra studiemotiverande insatser när det gäller klimatomställningen. Utskottet konstaterar samtidigt att det är upp till varje folkhögskola och studieförbund att bestämma vilket kursutbud som ska finnas. Utskottet avstyrker därmed motion 2021/22:4027 (S).

Finansiering av boende på folkhögskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om finansiering av boende på folkhögskola.

Jämför reservation 5 (V).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:2592 yrkande 7 föreslår Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) att regeringen bör få i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett särskilt stöd till de folkhögskolor som erbjuder boende.

Bakgrund

Folkhögskolorna får inte något stöd för boendekostnaderna för deltagarna.

Eleverna på folkhögskolorna betalar för internatboende. Varje skola ansvarar själva för prissättningen för internatboendet. Enligt Folkbildningsrådets bedömning strävar skolorna att hålla nere boendekostnaden så mycket som möjligt för att kunna nå folkhögskolans avsedda målgrupp.

Folkbildningsrådet lämnade i februari 2022 rapporten Folkhögskolans deltagare med intellektuell funktionsnedsättning. I rapporten problematiseras bl.a. frågan om ersättningar för boende på folkhögskola.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att motionsyrkandet i dagsläget bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Motion 2021/22:2592 (V) yrkande 7 avstyrks.

Auktoriserade tolkar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tolkfrågor med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.

Jämför reservation 6 (C) och 7 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3222 yrkande 81 anser Fredrik Christensson m.fl. (C) att statens ansvar att tillgodose en jämlik tolktjänst inom eftergymnasial utbildning bör utredas.

I motion 2021/22:4096 yrkande 8 anser Annika Hirvonen m.fl. (MP) att tolkväsendet bör professionaliseras.

Bakgrund

Regeringen uppdrog i juli 2020 åt en särskild utredare att dels göra en fördjupad analys av förslagen i betänkandet En samlad tolktjänst – samordning och utveckling av tolktjänst för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2011:83) samt i departementspromemorian Tolktjänst för vardagstolkning (Ds 2016:7), dels ta fram en handlingsplan för den långsiktiga utvecklingen av tolktjänsten, dels lämna nödvändiga författningsförslag (dir. 2020:79). Utredningen, som antog namnet Tolktjänstutredningen, lämnade sitt betänkande den 15 mars 2022. I betänkandet, Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2022:11), föreslår utredningen bl.a. följande:

- en ny lag om tolktjänst för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet ersätter den nuvarande regleringen i hälso- och sjukvårdslagen om tolktjänst för vardagstolkning
- statsbidraget till regionerna för tolktjänst för vardagstolkning från 2024 räknas upp från 74 350 000 kronor till 115 420 000 kronor
- det allmännas stöd till tolk i arbetslivet samlas hos Arbetsförmedlingen inom ramen för en särskild insats om bidrag till tolk för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet
- förutsättningarna för att samla resurserna för tolkstöd i utbildning för vuxna ses över i särskild ordning
- den nationella funktionen för samordning av tolktjänstfrågor – i samråd med Post- och telestyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner, intresserade regioner samt Inera – gör en förstudie om hur utvecklingen av en regiongemensam distanstolkningsfunktion kan organiseras, regleras och finansieras

- Verket för innovationssystem (Vinnova) leder och samordnar under en femårsperiod befintliga och tillkommande aktörer inom området språkteknologi
- framtidens behov av teckenspråks- och dövblindtolkar samt skrivtolkar följs upp av lämplig myndighet inom en femårsperiod, uppföljningen gäller även behoven av döva teckenspråkstolkare och teckenspråks-tolklärare
- den nationella funktionen för samordning av tolktjänstfrågor tillsammans med berörda utbildningsanordnare och arbetsgivare samt företrädare för tolkprofessionen och berörda intresseorganisationer, utvecklar och sammanställer en plan för kontinuerlig och systematisk fortbildning och kompetensutveckling av tolkar samt föreslår hur sådan fortbildning och kompetensutveckling kan finansieras
- en översyn görs för att säkerställa att administrativa förfaranden och regleringar för teckenspråks-, dövblind- och skrivtolkar respektive tolkar i talade språk så långt som möjligt är enhetliga
- Arbetsförmedlingen kartlägger och analyserar skillnader i tillgång och träffsäkerhet i olika arbetsmarknadspolitiska stödåtgärder riktade till kvinnor och män som är döva, hörselskadade eller har dövblindhet som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen och har nedsatt arbetsförmåga
- en lämplig myndighet utreder om och i så fall hur kompetensen och stödet till våldsutsatta döva och hörselskadade kvinnor och kvinnor med dövblindhet kan stärkas och organiseras nationellt
- den nationella funktionen för samordning av tolktjänstfrågor i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten gör en fördjupad analys av barns och ungas behov och erfarenheter av tolk i förenings- och kulturliv, lek samt i fritidsaktiviteter
- en nationell funktion för samordning av tolktjänstfrågor för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet inrättas, funktionens arbete ska genomföras i samråd med regioner och berörda intresseorganisationer samt andra berörda aktörer.

Tolkutredningen lämnade i december 2018 betänkandet Att förstå och bli förstörd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83). Utredningen har gjort en bred översyn av samhällets behov av och tillgången till tolkar samt den offentliga sektorns användning av tolkar som bl.a. innebär förbättrad kvalitet av tolktjänster. Utredningen föreslog bl.a. att staten och den offentliga sektorn i huvudsak ska nyttja tjänster från tolkar som är auktoriserade eller har registrerats med godkänd utbildning. Det kan även gälla tolkar vars kompetens blivit validerad. Från och med 2024 ska det enligt utredningens förslag inte längre vara möjligt att arbeta som tolk inom staten om man saknar både utbildning och auktorisation, annat än i undantagsfall. På grund av pandemin har dock regeringen tvingats skjuta upp arbetet med den planerade propositionen.

Betänkandena bereds inom Regeringskansliet.

Särskilt utbildningsstöd lämnas för att underlätta studier för personer med funktionsnedsättning (anslaget 14:4 Särskilt utbildningsstöd, utg. omr. 17). Anslaget får bl.a. användas för teknisk anpassning av studiematerial för synskadade och dövblinda. Anslaget ökade med 9 miljoner kronor 2022 på grund av ett ökat antal platser inom folkhögskolan och högskolan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens beredning av Tolktjänstutredningens och Tolkutredningens förslag inte bör föregripas och avstyrker därmed motionerna 2021/22:3222 (C) yrkande 81 och 2021/22:4096 (MP) yrkande 8.

Spelfrågor

Marknadsföring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om marknadsföring av spel med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.
Jämför reservation 8 (SD), 9 (C) och 10 (MP).

Motionerna

Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) betonar i kommittémotion 2021/22:2469 yrkande 2 vikten av att motverka aggressiv marknadsföring av spel, och motionärerna efterlyser långsiktiga och tydliga regler.

Magnus Manhammar (S) anser i motion 2021/22:1664 att man ska se över möjligheterna att införa samma restriktioner för spelreklam som Sverige i dag har för alkoholreklam. Motionären påpekar att spelreklamen ökat explosionsartat på senare år och att allt fler människor fastnar i spelmissbruk. Även Abraham Halef och Ingela Nylund Watz (båda S) framhåller i motion 2021/22:2697 vikten av att kraftigt begränsa spelreklam för att förhindra att barn och ungdomar utsätts för spelreklam.

Ola Johansson och Linda Modig (båda C) anser i motion 2021/22:3928 yrkande 2 att spelbolagens aggressiva marknadsföring bör stoppas. Motionärerna påtalar bl.a. att det bör införas en plikt att i marknadsföring varna för det osunda spelandets skadeverkningar och hänvisa till vart man ska vända sig om man vill få bukt med sitt spelberoende.

Nicklas Atteford och Anna Sibinska (båda MP) anser i motion 2021/22:4084 yrkande 4 att samma regler som i dag finns för alkoholreklam bör tillämpas på spelreklam. Motionärerna anser också att insättningsgräns,

speltid och spelstopp bör gälla samtliga bolag med licens och inte per bolag som det är i dag.

Bakgrund

Spelmarknadsutredningen slutredovisade sitt uppdrag i december 2020 i betänkandet Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:77). I syfte att begränsa mängden reklam för de mest riskfyllda spelen – värdeautomater, landbaserat kasinospel och kommersiellt onlinespel – föreslog utredningen att reklam för sådana spel via tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, ljudradiosändningar, beställradio (podcasts) och videodelningsplattformar ska vara förbjuden mellan kl. 06.00 och –21.00. Utredningen föreslog vidare att överträdelse av den nya bestämmelsen samt överträdelse av förbudet mot att skicka direktreklam till avstängda spelare enligt 15 kap. 2 § spellagen (2018:1138) ska kunna sanktioneras med marknadsstörmingsavgift.

Regeringskansliet (Finansdepartementet) lämnade i juni 2021 promemorian Särskild måttfullhet vid marknadsföring av spel. I huvudsak föreslogs i promemorian att kravet på måttfullhet vid marknadsföring av spel till konsumenterna i spellagen ska ändras till ett krav på särskild måttfullhet. Förslaget syftade till att stärka konsumentskyddet på spelområdet.

Regeringen beslutade den 27 januari 2022 om en lagrådsremiss, En förstärkt spelreglering. I den lämnas förslag på skärpta krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel (men inte krav på särskild måttfullhet). Regeringen anger att det vid bedömningen av om marknadsföring av spel till konsumenterna är måttfullt särskilt ska beaktas hur stor risk det aktuella spelet innebär för utvecklande av spelproblem och i vilken utsträckning marknadsföringen riskerar att nå personer under 18 år. I lagrådsremissen lämnas också förslag om att överträdelse av spellagens förbud mot att skicka direktreklam till avstängda spelare ska kunna leda till att en licenshavare måste betala en marknadsstörmingsavgift.

Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att frågor som rör marknadsföring av spel har varit föremål för utredningar och att regeringen avser att under våren 2022 lämna en proposition till riksdagen. Utskottet vill inte föregripa regeringens beredning och avstyrker därmed motionerna 2021/22:1664 (S), 2021/22:2469 (SD) yrkande 2, 2021/22:2697 (S), 2021/22:3928 (C) yrkande 2 och 2021/22:4084 (MP) yrkande 4.

Riskklassificering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om riskklassificering av spel med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.

Jämför reservation 11 (SD) och 12 (KD).

Motionerna

Jonas Andersson i Linghem m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2021/22:2469 yrkande 5 att riskklassificering av olika spelformer är intressant att införa om detta genomförs på en tydlig vetenskaplig grund.

Pia Steensland m.fl. (KD) anser i kommittémotion 2021/22:4159 yrkande 18 att riskklassificering av nätspel och reklam för nätspel bör utredas så att särreglering kan införas.

Bakgrund

I Spelmarknadsutredningen betänkande Ökat skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:77) föreslogs att Spelinspektionen skulle ges i uppdrag att i samråd med Folkhälsomyndigheten utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer.

Som framgår ovan beslutade regeringen den 27 januari 2022 om en lagrådsremiss. I lagrådsremissen gör regeringen bedömningen att Spelinspektionen inte bör ges i uppdrag att utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer som Spelmarknadsutredningen föreslagit. Däremot lämnar regeringen förslag på skärpta krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel för att skydda barn och ungdomar samt personer med spelproblem från marknadsföring av riskfyllda spelformer.

Regeringen anger i lagrådsremissen att det i spellagen finns bestämmelser som gör det möjligt att beakta ett spels risknivå, och att en sådan avvägning gjordes vid framtagandet av förordningen (2020:495) om tillfälliga spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19. Förordningen innehöll bestämmelser som särskilt tog sikte på värdeautomatspel och kommersiellt onlinespel. Regeringen påtalar vidare att det vore eftersträvänsvärt att på förhand kunna avgöra vilka spelformer som är mest riskabla, men konstaterar att det är problematiskt att göra sådana bedömningar, som dessutom ändras över tid. Regeringen konstaterar också att det vid omregleringen av spelmarknaden bedömdes vara svårt att på ett långsiktigt hållbart sätt dela in spelformerna i mer eller mindre riskabla spel och låta detta ensamt vara styrande för regleringens utformning (prop. 2017/18:220 s. 99 f.). Regeringen anger att det saknas anledning att nu göra en annan bedömning. Regeringen konstaterar vidare att riskfaktorer ändras över tid och bl.a. påverkas av hur utbudet på spelmarknaden ser ut, och att det

även fortsättningsvis alltid kommer att behöva göras en riskbedömning utifrån aktuell kunskap och forskning i varje enskilt fall vid utarbetande av lagar och föreskrifter. Det är därmed, enligt regeringen, oklart för vilket ändamål en riskklassificeringsmodell skulle tas fram.

Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att regeringen i lagrådsremissen konstaterar att det vid omregleringen av spelmarknaden bedömdes vara svårt att på ett långsiktigt hållbart sätt dela in spelformerna i mer eller mindre riskabla spel och låta detta ensamt vara styrande för regleringens utformning, samt att regeringen anger att det saknas anledning att nu göra en annan bedömning.

Regeringen avser att lämna en proposition våren 2022 och utskottet anser att regeringens beredning inte bör föregripas. Motionerna 2021/22:2469 (SD) yrkande 5 och 2021/22:4159 (KD) yrkande 18 avstyrks.

Spelpaus

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om Spelpaus med hänvisning till att frågan faller inom Spelinspektionens ansvarsområde.

Jämför reservation 13 (KD) och 14 (MP).

Motionerna

Pia Steensland m.fl. (KD) anser i kommittémotion 2021/22:4159 yrkande 19 att man bör uppmärksamma problematiken med att personer med svåra beroendeproblem som har stängt av sig via spelpaus.se återfaller genom att söka sig till utländska spelsidor som inte har licens i Sverige.

Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) framhåller i motion 2021/22:4084 yrkande 1 att förändringar av Spelpaus bör införas. Ett exempel på verktyg för att stärka en persons väg ur ett spelberoende skulle enligt motionärerna kunna vara att koppla på en karenstid efter att en avstängning löpt ut. Under karenstiden skulle man bl.a. kunna erbjuda stöd kring spelproblematiken.

Bakgrund

På spelpaus.se (som drivs av Spelinspektionen) kan man stänga av sig från allt spel som kräver registrering hos de spelbolag som har licens att bedriva spel om pengar i Sverige. En avstängning gäller spel online, i butik och på bana samt Vegasautomater och Casino Cosmopol. Man kan välja att pausa sitt spelande i 1, 3 eller 6 månader eller tillsvidare. En tillsvidareavstängning

gäller i minst 12 månader. En avstängning går inte att ångra, ändra eller avsluta i förtid. Av Spelinspektionens webbsida framgår att det i januari 2019 var 19 943 personer som var avstängda på spelpaus.se, och i november 2021 var det 67 158. I lagrådsremissen som lämnades i januari 2022 anges att det är över 70 000 personer som för tillfället stängt av sig på spelpaus.se.

Den 2 februari 2022 informerade Spelinspektionen på sin webbsida om ett nytt utseende och nya funktioner på spelpaus.se. Där framgår bl.a. följande:

Spelinspektionen har under de tre år som Spelapus.se varit i drift fått många bra synpunkter och sett behov av ytterligare funktioner och förbättringar. När nu avtalet med nuvarande leverantör löper ut har nytt avtal skrivits [...] I arbetet som nu påbörjats förbättrar vi webbsidan, gör den mer användarvänlig och skapar samtidigt ny funktionalitet. Ett särskilt fokus läggs på tydligare information och vägledning, till exempel hur man som spelare kan få hjälp vid spelproblem.

Förändringarna av webbsidan kommer inte att påverka avstängda personer och det kommer fortfarande vara lika lätt att stänga av sig genom att välja tidsperiod från 1 månad till tills vidare. En funktion som kommer införas och som många efterfrågat är möjligheten att kunna förlänga en pågående avstängning.

Spelmarknadsutredningen konstaterar i sitt betänkande Ökad skydd och stärkt reglering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:77) följande:

Licenssystemet bedöms ha gett staten bättre verktyg för att granska och styra spelföretagen och spelandet, exempelvis genom möjligheten för spelare att stänga av sig från spel genom självavstängningsregistret Spelpaus.se. Även om Statskontoret konstaterar att kanaliseringen, det vill säga den andel av svenskars spelande som sker inom licenssystemet, har ökat efter omregleringen, bedömer myndigheten att mer behöver göras för att stänga ute spelföretag utan licens från den svenska spelmarknaden.

Statskontoret anger vidare i utvärderingen, Utvärdering av omregleringen av spelmarknaden, Delrapport 3 (2020:8), att konsumentskyddet har stärkts genom omregleringen, bland annat genom att ett stort antal individer har kunnat stänga av sig från spel på Spelpaus.se. Statskontoret bedömer dock att allmänheten behöver mer information om möjligheterna att stänga av sig från spel och få hjälp mot spelproblem, och att det särskilt är kvinnor som saknar kunskap om dessa möjligheter. [...]

Det har till utredningen framförts att många av de hjälpsökande på spelberoendemottagningar i nuläget är avstängda i spelpaus och att de således spelar på olicensierat spel. Att avstängda spelare söker sig till olicensierat spel är givetvis allvarligt och utredningen lämnar bl.a. i detta betänkande förslag som syftar till att utestänga olicensierat spel från Sverige.

Som framgår ovan beslutade regeringen den 27 januari 2022 om en lagrådsremiss med ett antal förslag för att stänga ute olicensierat spel (se nästa avsnitt). I lagrådsremissen konstateras att några remissinstanser ställt frågor om bl.a. omsorgsplikten och justeringar av självavstängningsregistret Spelpaus. Enligt regeringen är detta frågor som redan faller inom Spelinspektionens ansvarsområde. Dessutom anger regeringen att Spelinspektionen har i uppdrag att bl.a. följa upp och analysera spelformer, tillgängligheten till spel och hur spelandet utvecklas på kort respektive lång sikt, samt föreslå åtgärder för att stärka konsumentskyddet på spelmarknaden

i syfte att motverka folkhälsoproblem. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 oktober 2023. Regeringen anger sammanfattningsvis att det i dagsläget saknas skäl att ge Spelinspektionen ytterligare uppdrag i detta syfte.

Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att frågor om spelpaus.se faller inom Spelinspektionens ansvarsområde, och noterar att Spelinspektionen har fått i uppdrag att bl.a. föreslå åtgärder för att stärka konsumentskyddet på spelmarknaden i syfte att motverka folkhälsoproblem. Detta uppdrag ska redovisas senast i oktober 2023. Utskottet anser inte att motionsyrkandena bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida och avstyrker därmed motionerna 2021/22:4084 (MP) yrkande 1 och 2021/22:4159 (KD) yrkande 19.

Olicensierat spel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olicensierat spel med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.

Jämför reservation 15 (SD) och 16 (MP).

Motionerna

Jonas Andersson i Linghem m.fl. (SD) påtalar i kommittémotion 2021/22:2469 yrkande 3 att den låga kanaliseringsgraden är ett hot mot legitimiteten i omregleringen av spelmarknaden och anser att regeringen bör vidta åtgärder för att se till att kanaliseringsmålet nås. I samma motion yrkande 4 anser motionärerna att man bör införa s.k. B2B-licenser på spelmarknaden. Genom licensiering ges enligt motionärerna möjlighet att ställa krav på underleverantörer att se till att programvaran inte levereras till illegala aktörer.

Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) framhåller i motion 2021/22:4084 yrkande 3 vikten av att olicensierade onlinespelsföretag utestängs från den svenska marknaden. Motionärerna lyfter fram ip-blockering som ett sätt som våra grannländer använder sig av.

Bakgrund

Som framgår ovan beslutade regeringen den 27 januari 2022 om en lagrådsremiss, En förstärkt spelreglering. I den nämner regeringen följande rörande kanaliseringen till lagligt spelande:

Regeringen bedömde vid införandet av den nya spelregleringen att kanaliseringsgraden, dvs. den andel av svenskars spelande som sker inom licenssystemet, med den nya regleringen skulle kunna bli minst 90 procent (prop. 2017/18:220 s. 285). Detta var en bedömning och inte någon

beslutad målsättning. Den faktiska graden av kanalisering beror på en samverkan av många olika faktorer. Det saknas säkra uppgifter om hur mycket det spelas hos spelbolag utan svensk licens. Vid omregleringen av den svenska spelmarknaden var kanaliseringsgraden betydligt lägre än 50 procent (Statskontorets rapport 2019:6 s. 40 och 41). Statskontoret uppskattade att kanaliseringsgraden under 2019 – dvs. det första året efter omregleringen – i genomsnitt uppgick till 88 procent. Detta var en samlad bedömning, som inkluderade samtliga konkurrensutsatta spelformer. I själva verket varierar kanaliseringen mellan olika spelformer. En allmän uppfattning inom spelbranschen är att vadhållning på hästar har en hög kanalisering, medan kanaliseringen är lägre på online kasino. Utifrån det underlag Statskontoret hade tillgång till gjordes bedömningen att kanaliseringen på online kasino kunde vara betydligt lägre än för andra spelformer (Statskontorets rapport 2020:08 s. 41). Enligt Statskontoret uppgick kanaliseringsgraden uppskattningsvis till omkring 85 procent under 2020. Enligt myndigheten var kanaliseringsgraden relativt stabil under hela året. Den offentliga kontrollen bedöms alltså vara betydligt större nu än före omregleringen. Statskontoret bedömer dock att det kommer att krävas ytterligare åtgärder för att nå en kanaliseringsgrad om 90 procent och hänvisar bl.a. till Spelmarknadsutredningens förslag.

I lagrådsremissen lämnas liknande förslag rörande olicensierade spel som Spelmarknadsutredningen lämnar nedan.

Spelmarknadsutredningen har flera förslag till åtgärder för att stänga ute olicensierat spel från den svenska spelmarknaden (SOU 2020:77). Utredningen föreslår att:

- tillståndskrav införs för tillverkning, tillhandahållande, installation eller ändring av spelprogramvara för vadhållning online och kommersiellt onlinespel i syfte att minska olicensierade spelföretags tillgång till spel
- främjande av spel utan nödvändig licens uttryckligen förbjuds för att ge Spelinspektionen ett tydligare mandat att agera vid exempelvis marknadsföring av illegalt spel
- förbudet i spellagen mot att sända reklam för illegalt spel utvidgas till att gälla även för utlandsbaserade medietjänstleverantörer och sådan reklam som tillhandahålls av en leverantör av en videodelningsplattform före, under eller efter användargenererade videor eller tv-program.

I departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet (Ds 2021:29) som lämnades i oktober 2021 ges ett förslag om utvidgat tillämpningsområde för spellagen, samt fler förslag som syftar till att stänga ute olicensierad spelverksamhet, bl.a. en justerad möjlighet att blockera betalningar till olicensierad spelverksamhet, ökad myndighetssamverkan och möjlighet för Spelinspektionen att köpa speltjänster online med dold identitet.

I departementspromemorian anges:

Den nuvarande skrivningen enligt vilken endast onlinespel som riktas till den svenska marknaden ska anses tillhandahållna i Sverige ska [...] utgå. Istället ska ett onlinespel anses vara tillhandahållt i Sverige om en spelare som befinner sig i Sverige har möjlighet att delta. Vi anser att förändringen medför att bedömningen av om ett onlinespel omfattas av spellagens tillämpningsområde därmed förenklas betydligt [...].

För utredningen är det tydligt att det nuvarande systemet är alltför tungrott och administrativt betungande för att det ska vara möjligt att med det som utgångspunkt skapa förutsättningar för en effektiv blockering av betalningar. Utredningen föreslår därför att spellagens bestämmelser om betalningsblockering ska upphävas. Enligt utredningen ska istället främjandeförbudet användas för att få betaltjänstleverantörer att blockera betalningar. Normala betalningsuppdrag kan visserligen genomföras utan hinder av främjandeförbudet och det föreligger inte heller någon skyldighet för betaltjänstleverantörer att undersöka om en betalning avser insatser eller vinster till eller från otillåtet spel. Utredningen anser dock att en betaltjänstleverantör bryter mot främjandeförbudet om den genomför en betalningsförmedling med kännedom om att betalningen avser otillåtet spel.

När det gäller B2B-licenser anges i lagrådsremissen bl.a. följande:

Med B2B-licens (business to business) avses inom spelområdet huvudsakligen licens för tillverkning, tillhandahållande, installation eller ändring av spelprogramvara. Krav på B2B-licens i någon form finns bland annat i Storbritannien, på Malta och i Belgien. Licensmodellen ger möjlighet att ställa krav på sådana underleverantörer i syfte att säkerställa att spelprogramvaran inte erbjuds till otillåtna speloperatörer. Eftersom ett relativt litet antal underleverantörer förser en stor andel av spelmarknaden med spelprogramvara, har modellen, anger Spelmarknadsutredningen i sitt betänkande, ansetts ha stor potential att försvåra tillhandahållandet av otillåtet spel. Spelmarknadsutredningen föreslår att tillstånd ska krävas för den som tillverkar, tillhandahåller, installerar eller ändrar spelprogramvara för vadållning online och kommersiellt onlinespel.

Med *ip-blockering*, som inte är tillåtet i Sverige, avses blockering av elektronisk kommunikation till domäner där det erbjuds olicensierat spel (blockering av olicensierade spelsajter). *Betalningsblockering* är tillåtet och regleras i 18 kap. 26 § spellagen, och innebär att om ett konto används eller kan antas komma att användas för förmedling av insatser eller vinster till eller från en spelverksamhet utan nödvändig licens får en betaltjänstleverantör åläggas att blockera elektroniska betalningstransaktioner till och från kontot.

När det gäller frågan om ip-blockering anges följande i lagrådsremissen:

I samband med omregleringen av den svenska spelmarknaden övervägdes införandet av en möjlighet att besluta om blockering av elektronisk kommunikation till domäner (DNS-blockering) eller IP-adresser (IP-blockering) där det erbjuds olicensierat spel. Regeringen bedömde dock att någon sådan möjlighet inte skulle införas, eftersom åtgärden ansågs vara alltför ingripande och skulle riskera att blockera tillgången även till sådant material som inte är avsett att omfattas av blockeringen. I stället för blockering infördes en möjlighet för Spelinspektionen att förelägga en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande för webbplatser som erbjuder spel utan licens i Sverige (se prop. 2017/18:220 s. 209–212). Regeringen delar [...] utredningens bedömning att det inte heller nu har framkommit skäl som motiverar någon annan bedömning än den som gjordes i samband med omregleringen. Regeringen anser därför, till skillnad mot bl.a. Folkhälsomyndigheten, att någon möjlighet till blockering av elektronisk kommunikation inte bör införas i nuläget. Regeringen följer dock utvecklingen av frågan om blockering av elektronisk kommunikation.

Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022.

Utskottets ställningstagande

För att öka kanaliseringsgraden, dvs. den andel av svenskars spelande som sker inom licenssystemet, är det viktigt med åtgärder som stänger ute olicensierade spel. Förslag till sådana åtgärder har lämnats bl.a. av Spelmarknadsutredningen och i departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet. Även i lagrådsremissen En förstärkt spelreglering tas frågor om åtgärder upp, bl.a. motionärernas förslag om B2B-licenser och ip-blockering. Med hänsyn till att regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022, anser utskottet att regeringens beredning inte bör föregripas och avstyrker därför motionerna 2021/22:2469 (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2021/22:4084 (MP) yrkande 3.

Allmännyttiga ändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att värna allmännyttiga lotterier med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.

Jämför reservation 17 (SD) och 18 (C).

Motionerna

Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) framhåller i kommittémotion 2021/22:2469 yrkande 7 att det är viktigt att civilsamhället får behålla sin andel av lotteriförsäljningen på den svenska marknaden, och att utvecklingen noga följs.

Peter Helander m.fl. (C) påtalar i kommittémotion 2021/22:3581 yrkande 21 vikten av att värna kanaliseringen och anser att en översyn bör göras för att säkra de allmännyttiga lotteriernas möjligheter att verka på spelmarknaden.

Bakgrund

Ett riksdagsbundet mål för spelområdet är att allmännyttig ideell verksamhet ska ges goda förutsättningar för att erhålla finansiering genom intäkter från spel (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:KrU1, rskr. 2018/19:94).

Genom omregleringen 2019 ersattes den tidigare monopolmodellen med en reglering som i stället bygger på att spelmarknaden delas upp i en konkurrensutsatt del, en del som är förbehållen spel för allmännyttiga ändamål och en del som är förbehållen staten. De olika delarna omfattar i sin tur olika licenstyper och spelformer. Licens för spel för allmännyttiga ändamål kan bara ges till en ideell förening eller registrerat trossamfund som har till huvudsakligt syfte att främja allmännyttiga ändamål. Sådana licenser regleras i 6 kap. spellagen och får omfatta vissa former av lotterier. Exempel på sådana spel är Postkodlotteriet, Bingolotto och större lokala föreningslotterier inom

ett län eller en kommun samt bingo där deltagare måste vara närvarande på spelplatsen.

I samband med omregleringen gavs Statskontoret i uppdrag att följa upp och utvärdera omregleringen av spelmarknaden. Syftet med uppdraget är att skapa underlag för att vid behov justera regleringen. Uppföljningen och utvärderingen ska bl.a. omfatta finansieringen av allmännyttiga ändamål. Statskontoret ska fram t.o.m. 2022, årligen senast den 1 april redovisa resultatet av sin uppföljning och utvärdering. Statskontoret har hittills redovisat sitt arbete i fyra delrapporter. Slutredovisningen ska lämnas den 1 april 2022. I Statskontorets fjärde rapport Utvärdering av omregleringen av spelmarknaden – Delrapport 4. Andra året med den nya spelregleringen (2021:5) anges följande:

De allmännyttiga organisationerna hade intäkter från spel på omkring 1,5 miljarder kronor 2020. Det är en ökning jämfört med 2018, då intäkterna var omkring 1,4 miljarder kronor.

Det tyder på att förutsättningarna för allmännyttiga organisationer att ta del av intäkter från spel i hög grad har bevarats. Det fanns ingen entydig trend mot ökade intäkter från de allmännyttiga spelen före omregleringen. Omsättningen på denna del av spelmarknaden var snarast stabil över tid åren före omregleringen [...]. Att intäkterna är något högre efter omregleringen är därför ett tecken på att omregleringen inte har haft någon avgörande betydelse för intäkterna till föreningslivet.

Men denna bedömning vilar tungt på hur det ser ut för några av de stora rikslotterierna. De dominerar marknaden och har klarat omregleringen väl. För de mindre lotterianordnarna (på nationell, regional och kommunal nivå), bingohallarna och bygdebingo har både omregleringen och pandemin bidragit till en negativ utveckling.

I lagrådsremissen En förstärkt spelreglering som beslutades i januari 2022, föreslår regeringen lättnader för de allmännyttiga lotterierna, bl.a. att anpassa regler om bonuserbudanden för licenshavare som enbart tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål. Regeringen föreslår även ett justerat krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel, där regeringen tydliggör att kraven inte är lika högst ställda vid marknadsföring av allmännyttiga lotterier.

Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är av vikt att bevaka de allmännyttiga organisationernas andel av spelmarknaden. Utskottet konstaterar att det av Statskontorets fjärde delrapport framgår att de allmännyttiga organisationernas intäkter av spel var högre 2020 jämfört med 2018, och att det enligt Statskontoret tyder på att förutsättningarna för allmännyttiga organisationer att ta del av intäkter från spel i hög grad har bevarats efter omregleringen. Utskottet noterar också att regeringen i lagrådsremissen En förstärkt spelreglering föreslår vissa lättnader för de allmännyttiga lotterierna i jämförelse med de konkurrensutsatta. Utskottet vill inte föregripa regeringens beredning av den kommande propositionen, men konstaterar att de allmännyttiga organisationerna stått sig väl efter

omregleringen. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att motionerna 2021/22:2469 (SD) yrkande 7 och 2021/22:3581 (C) yrkande 21 inte bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida.

Matchfixning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om matchfixning med hänvisning till bl.a. att regeringens beredning inte bör föregripas. Jämför reservation 19 (M), 20 (SD) och 21 (KD).

Motionerna

Viktor Wärnick m.fl. (M) anser i kommittémotion 2021/22:3371 yrkande 4 att såväl anordnare av idrottsevenemang som spelbolag som anordnar spel på dessa evenemang borde tillskrivas större ansvar för att delge information om misstänkt matchfixning till de brottsbekämpande myndigheterna för att hindra spelfusk.

Angelika Bengtsson m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2021/22:2478 yrkande 1 att det behövs en straffskärpning för mutbrott när det gäller matchfixning och att regeringen bör tillsätta en utredning. I samma motion yrkande 2 anser motionärerna att regeringen bör prioritera ett nordiskt samarbete i förebyggande syfte för att motverka matchfixning. I yrkande 3 i samma motion påtalar motionärerna att man bör ta ett större helhetsgrepp om matchfixning genom att tillsätta en kompletterande utredning.

Roland Utbult m.fl. (KD) framhåller i kommittémotion 2021/22:4162 yrkande 29 att arbetet mot matchfixning och olicensierat spel är mycket angeläget.

Bakgrund

Regeringen gav den 30 november 2020 en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka arbetet mot manipulation av resultat inom sport, s.k. matchfixning, och olicensierad spelverksamhet.

Utredaren skulle bl.a.:

- utreda förutsättningarna för samverkan i arbetet mot matchfixning och vid behov lämna förslag på åtgärder för att undanröja hinder för en ändamålsenlig informationsdelning
- överväga behovet av justeringar av Spelinspektionens och Matchfixningsrådets uppdrag i arbetet mot matchfixning.

Som framgår ovan redovisades uppdraget i oktober 2021 i departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad

spelverksamhet (Ds 2021:29). I departementspromemorian angavs bl.a. följande:

Såväl myndigheter, idrottsrörelsen som spelbolagen har ett gemensamt intresse av att motverka matchfixning. Efter utredningens kontakter med de berörda aktörerna står det klart att det med dagens regelverk finns hinder för att omvandla detta gemensamma intresse till en effektiv samverkan. Det handlar framförallt om att det i dag saknas en aktör som har ett tydligt utpekat ansvar för att skaffa, sammanställa, analysera och sprida information om misstänkt matchfixning. Dessutom medför dataskyddsförordningen att det i flera fall inte är tillåtet för aktörerna att dela information som innehåller personuppgifter med varandra. Därmed stannar vissa uppgifter om misstänkt matchfixning hos de enskilda aktörerna. Detta är olyckligt eftersom det är troligt att misstankar som var för sig är svaga sammantaget med information från andra aktörer kan utgöra en tydlig indikation på att matchfixning eller försök till matchfixning förekommit.

Mot denna bakgrund bedömer utredningen att det krävs ett omtag för att effektivisera arbetet och förbättra möjligheterna att upptäcka och motverka matchfixning. Enligt vår uppfattning bör de åtgärder som vidtas i första hand syfta till att förbättra kunskapsläget gällande förekomsten av matchfixning i Sverige och till att skapa förutsättningar för ett effektivt system för utbyte av information mellan de berörda aktörerna. Utredningen bedömer att ett förbättrat kunskapsläge är till gagn för samtliga aktörer som på olika sätt berörs av matchfixning och att möjligheterna att på olika sätt motverka förekomsten av matchfixning i Sverige kommer att stärkas.

Nytt uppdrag för Spelinspektionen

Utredningen föreslår att Spelinspektionen ges i uppdrag att skaffa, sammanställa och analysera uppgifter om misstänkt matchfixning. Licenshavare med licens för vadhållning ska bistå Spelinspektionen genom att på begäran lämna de uppgifter som behövs för att sammanställa information vid misstänkt manipulation av sporthändelser med avseende på vadhållning.

Ett system för delning av information om misstänkt matchfixning införs

Licenshavare med licens för vadhållning åläggs att rapportera misstänka fall av manipulation av en sporthändelse med avseende på vadhållning till Spelinspektionen och idrottsförbunden ges motsvarande möjlighet. Spelinspektionen fungerar som ett nav i informationssystemet och vidarebefordrar uppgifterna till övriga licenshavare och de idrottsförbund som berörs.

Vadhållningsförbudet i idrottens matchfixningsreglemente

Licenshavare med licens för vadhållning åläggs att på begäran av ett specialidrottsförbund kontrollera om en spelare ingått vadhållning i strid med idrottens matchfixningsreglemente.

Skyldighet att lämna uppgifter till Polismyndigheten

Licenshavare åläggs att på begäran av Polismyndigheten lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om brott i samband med spel. Internationellt utbyte av information Licenshavare med licens för vadhållning ska delta i det internationella utbytet av information och varningar om misstänkt manipulation av sporthändelser med avseende på vadhållning. Behandling av personuppgifter. Förslagen har kompletterats med ändamålsbestämmelser och anpassats efter de krav som följer av dataskyddsförordningen i syfte att säkerställa att Spelinspektionen, licenshavarna och idrottsförbunden har möjlighet att om nödvändigt dela personuppgifter med varandra.

Utredningen har även uppmärksammat att det saknas en rättslig grund för den behandling av personuppgifter som sker inom ramen för idrottsrörelsens interna arbete kopplat till matchfixning. Problemet åtgärdas genom att det i spellagen införs en ändamålsbestämmelse som anger att Sveriges Riksidrottsförbund (Riksidrottsförbundet) och specialidrottsförbund får behandla personuppgifter inom ramen för idrottens arbete mot matchfixning om det är nödvändigt för att handlägga ärenden om förseelser och skaffa, analysera och delge information som gäller möjliga förseelser.

Promemorian bereds i Regeringskansliet.

Beträffande motionsyrkandet om straffskärpning för matchfixning ska i dag den som otillbörligen vidtar en åtgärd som är ägnad att påverka utgången av ett spel som omfattas av licenskrav dömas för spelfusk till fängelse i högst två år, enligt 19 kap. 4 § spellagen. Om brottet är grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år (19 kap. 5 §). Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen ingått i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller annars varit av särskilt farlig art.

När det gäller frågan om ett nordiskt samarbete pågår enligt Riksidrottsförbundet ett starkt sådant mellan de nationella idrottsförbunden för att motverka matchfixning, där informationsdelning och erfarenhetsutbyte är två viktiga delar. Det finns en avsiktsförklaring att de nationella idrottsförbunden ska samarbeta för att förebygga och upptäcka matchfixning. De nationella förbund som har separata bestraffnings-reglementen mot matchfixning – Sverige, Danmark och Norge – har utarbetat bilaterala avtal för att nationella bestraffningar inom dessa regelverk automatiskt även ska gälla i systerförbunden, för att en idrottare, ledare eller domare inte ska kunna fortsätta att vara verksam i ett annat nordiskt land. Nordiska rådet rekommenderade i november 2017 Nordiska ministerrådet i fråga om ömsesidigt erkännande av sanktioner mot uppgjorda matcher att fatta ett beslut om att i princip ställa sig bakom de nationella olympiska kommittéernas och de nationellas idrottsförbunden i Nordens ambition om att Norden ska bli den första regionen i världen som upprättar ett system för ömsesidigt erkännande av sanktioner mot matchfixning. I sitt svar i januari 2019 meddelade ministerrådet följande (Svar Rek. 16/2018): ”Nordiska ministerrådet ser det som positivt att de nationella idrottsförbunden i de nordiska länderna samarbetar för att stärka möjligheterna att sanktionera matchfixande idrottare över länder. Nordiska ministerrådet anser härmed att rekommendationen har uppfyllts.”

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill betona att arbetet mot matchfixning är oerhört viktigt; rent spel är själva grundförutsättningen för tävlingsidrotten. Som framgår ovan har frågor om åtgärder för att stärka arbetet mot matchfixning utretts. Utredningen har föreslagit bl.a. att Spelinspektionen ska ges i uppdrag att skaffa,

sammanställa och analysera uppgifter om misstänkt matchfixning och att ett system för delning av information om misstänkt matchfixning införs. Utredningens förslag bereds av regeringen och utskottet anser inte att beredningen bör föregripas. Utskottet anser inte heller att motionsyrkandena om straffskärpning för matchfixning och att regeringen bör prioritera ett nordiskt samarbete i fråga om matchfixning, bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionerna 2021/22:2478 (SD) yrkandena 1–3, 2021/22:3371 (M) yrkande 4 och 2021/22:4162 (KD) yrkande 29.

Europarådets konvention mot matchfixning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att underteckna Europarådets konvention mot matchfixning med hänvisning till att ett slutligt avgörande inom EU bör inväntas.

Jämför reservation 22 (M, SD).

Motionerna

Viktor Wärnick m.fl. (M) anser i kommittémotion 2021/22:3371 yrkande 5 att Sverige bör underteckna Europarådets konvention mot matchfixning.

Ett liknande yrkande lämnas i kommittémotion 2021/22:2478 yrkande 4 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD).

Bakgrund

Som nämnts ovan gav regeringen i november 2020 en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå åtgärder för att stärka arbetet mot manipulation av resultat inom sport, s.k. matchfixning. Uppdraget redovisades i oktober 2021 i departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet (Ds 2021:29).

I departementspromemorian angavs bl.a. följande:

I syfte att stärka det internationella samarbetet mot uppgjorda matcher har Europarådet utarbetat en konvention om manipulation av resultat inom idrott [...] i det följande Macolinkonventionen. Syftet med konventionen är att bekämpa manipulation av resultat inom idrott för att skydda idrottens integritet och etik i enlighet med principen om idrottens oberoende (artikel 1.1). Ett huvudsakligt mål med konventionen är att förebygga, upptäcka och sanktionera nationell eller gränsöverskridande manipulation av nationella och internationella idrottstävlingar. Vidare är ett huvudsakligt mål att främja nationellt och internationellt samarbete för att bekämpa manipulation av nationella och internationella idrottstävlingar, mellan berörda offentliga myndigheter samt med organisationer som är delaktiga i idrott och vadhållning inom idrott (artikel 1.2). För en mer utförlig

beskrivning av konventionens innehåll hänvisas till SOU 2017:30 del 1, s. 378 ff.

Konventionen har än så länge ratificerats av sju länder men inte av Sverige. EU-kommissionen har bedömt att det av konventionens sammanflätade natur och det faktum att den innefattar befogenheter som kan vara exklusiva för EU och befogenheter som inte beviljats EU följer att det inte är möjligt för EU eller medlemsstaterna att ingå konventionen isolerat (Förslag till rådets beslut om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets konvention om manipulation av resultat inom idrott med avseende på frågor som inte rör materiell straffrätt och straffrättsligt samarbete, COM/2015/084 final - 2015/0042 [NLE], 52015PC0084). Regeringen har ställt sig positiv till Sveriges och EU:s anslutning till konventionen. Med beaktande av lojalitetsplikten har regeringen dock bedömt att en svensk ratificering av konventionen behöver invänta ett slutligt avgörande inom EU (Faktapromemoria 2014/15:FPM26 samt Macolinkonventionen, Svar på skriftlig fråga 2019/20:577 besvarad av Kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP) [...]).

Den utredning som utarbetade förslaget till omreglering hade dock i uppdrag att analysera hur de delar av konventionen som berör vadhållningsverksamhet kunde beaktas vid införande av ett licenssystem i Sverige (Omreglering av spelmarknaden, dir. 2015:95). Såväl matchfixningsrådet som begränsningen av vadhållning som avser evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år har också sin grund i Macolinkonventionen (prop. 2017/18:220, s. 124 samt 192).

Promemorian bereds i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka att det krävs ett starkt samarbete såväl nationellt som internationellt för att ta sig an arbetet mot matchfixning. När det gäller frågan om att underteckna Europarådets konvention mot matchfixning delar dock utskottet regeringens uppfattning att ett slutligt avgörande inom EU bör inväntas. Motionerna 2021/22:2478 (SD) yrkande 4 och 2021/22:3371 (M) yrkande 5 avstyrks.

Loot-lådor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om loot-lådor med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.

Jämför reservation 23 (SD).

Motionerna

Jonas Andersson i Linghem m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2021/22:2469 yrkande 6 att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder

som bidrar till att stärka konsumentskyddet, i synnerhet för minderåriga personer, i förhållande till fenomenet med loot-lådor.

Fredrik Lindahl (SD) anser i motion 2021/22:188 att man bör utreda en reglering av den nuvarande marknaden avseende loot-lådor och andra lotteriliknande moment inom dataspel så att lika förutsättningar gäller oavsett plattform och teknik.

Bakgrund

Spelmarknadsutredningen slutredovisade sitt uppdrag i december 2020 (SOU 2020:77). Utredningen anger i betänkandet bl.a. följande:

Lotteri- eller kasinoliknande inslag i datorspel, särskilt så kallade loot-lådor, har uppmärksammats såväl i Sverige som internationellt på senare tid. Frågor har väckts både i Sverige och utomlands hur man från lagstiftarens sida bör se på inslag i datorspel som, åtminstone visuellt, har likheter med spel om pengar. Utredningen har varken haft i uppdrag eller tillräckliga förutsättningar för att belysa alla aspekter av hur frågan om hur lotteri- och kasinoliknande inslag i spel bör hanteras. Utredningen bedömer dock att, om ytterligare regler anses nödvändiga för att hantera dessa företeelser, Sverige i första hand bör verka för regler på EU-nivå snarare än nationellt och att i vart fall spellagen inte är lämplig hemvist för sådana regler. Det finns enligt utredningen skäl att överväga om, och i så fall hur, frågor om lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel bör inkluderas i berörda myndigheters kunskapshöjande insatser som rör spel om pengar och konsumentskydd.

Som framgår ovan beslutade regeringen den 27 januari 2022 om en lagrådsremiss, En förstärkt spelreglering. I lagrådsremissen gör regeringen bedömningen att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel som inte redan omfattas av lagens tillämpningsområde. Regeringen anger följande:

Lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel har under senare år uppmärksammats såväl i Sverige som internationellt. Frågan har väckts om hur sådana inslag i datorspel som har likheter med spel om pengar bör regleras i lagstiftningen. Den fråga som nu är aktuell är om sådana inslag bör regleras, förutom genom t.ex. konsumentskyddslagstiftning, i spellagstiftningen.

Regeringen gav år 2019 Konsumentverket i uppdrag att kartlägga konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i datorspel (Fi2019/01630). I sitt beslut uttalade regeringen att lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel har fått kritik för att utnyttja barn och ungdomar och andra konsumenterna i en utsatt position och att det är viktigt att säkerställa att konsumenterna har ett tillräckligt skydd.

I Konsumentverkets redovisning av uppdraget, rapporten Kartläggning av konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i datorspel (2019), särskiljer myndigheten mellan två övergripande kategorier av lotteri- och kasinoliknande spelinslag. Den ena kategorin utgörs av s.k. lootlådor, som i rapporten definieras som en form av mikrotransaktioner inuti datorspel där spelaren köper en form av behållare med ett slumpvist innehåll. I andra sammanhang beskrivs en lootlåda ibland som en virtuell fyndlåda. Den andra kategorin utgörs av s.k. sociala kasinon, övningsspel och minispel, dvs. spel eller inslag i datorspel som är utformade för att efterlikna t.ex. enarmade banditer eller rouletthjul, men där det inte går att

vinna några verkliga pengar. När det gäller lootlådor konstaterar myndigheten att åtminstone vissa av dessa innehåller flera egenskaper, t.ex. kort tid mellan insats och utfall, möjlighet att spela utan avbrott, ljud- och ljusstimulans vid vinst och lättillgänglighet i vardagen, som även karaktäriserar riskfyllda former av spel om pengar. Konsumentverket konstaterar vidare att den översiktliga forskningen tyder på att sociala kasinon kan vara en inkörsport till spel om pengar, men att det är svårt att dra några säkra slutsatser.

I rapporten *Loot boxes in online games and their effect on consumers, in particular young consumers (2020)*, som tagits fram på uppdrag av Europaparlamentets utskott för den inre marknaden och konsumentskydd, pekas också på skillnader mellan olika typer av lootlådor och att sådana som t.ex. har en design som efterliknar elektroniska enarmade banditer kan vara särskilt problematiska. I rapporten redogörs för gällande konsumentskyddsregler i olika länder. Med undantag för ett fåtal länder där myndigheter bedömt att lootlådor omfattas av landets spellagstiftning, faller lootlådor i huvudsak under generella konsumentskyddande regler i EU:s medlemsländer. Nuvarande situation där vissa länder reglerat lootlådor som spel om pengar och andra inte, har lett till en fragmenterad marknad för datorspel i EU. I rapporten rekommenderas att EU ska ta sig an frågan ur ett konsumentskyddsperspektiv snarare än ur ett spel om pengar-perspektiv, inte minst eftersom det är där EU har kompetens att vidta åtgärder i form av t.ex. rekommendationer och bindande regler.

Av Konsumentverkets rapport framgår att lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel i vissa fall redan i dagsläget kan omfattas av spellagstiftningen i Sverige. Det gäller framför allt om utfallet av en vinst från ett sådant inslag har ett ekonomiskt värde som med spelutvecklarens medverkan kan omsättas i den ”verkliga världen”. Spellagen reglerar också hur gratisspel, provspel och liknande spel som en licenshavare tillhandahåller får vara utformade (se 14 kap. 5 § andra stycket spellagen). Som påpekas i rapporten framstår det dock som att antalet lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel som i nuläget omfattas av spellagen är begränsat. Det betyder dock inte att spelen är oreglerade. Konsumentverket konstaterar att tillsyn ändå kan bedrivas utifrån övriga konsumentskyddande regelverk såsom marknadsföringslagen och avtalsvillkorslagen (1994:1512). Det finns även möjligheter för en konsument att åberopa t.ex. ångerrätt vid distansavtal enligt distansavtalslagen (2005:59) och regler om rättshandlingars ogiltighet enligt lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, även benämnd avtalslagen. Konsumentverkets slutsats är att skyddet för barn och unga är omfattande oavsett om spellagen är tillämplig eller inte. Befintlig forskning och det underlag som finns om konsumentproblem bedöms vidare enligt myndigheten inte tala för att det finns ett tydligt behov av ytterligare reglering på området.

Regeringen delar mot denna bakgrund, till skillnad mot bl.a. Karolinska institutet och Region Stockholm (Beroendecentrum Stockholm), utredningens bedömning att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att omfatta sådana lotteri- eller kasinoliknande inslag i spel som i nuläget inte redan definieras som spel om pengar. En sådan utvidgning skulle sannolikt dessutom innebära att spelregleringen skulle behöva bli mycket omfattande och täcka in företeelser som inte bör regleras i spellagen. Om ytterligare regleringsåtgärder i framtiden bedöms nödvändiga, bör detta i stället ske på annat sätt än genom ändringar i spellagen. Det ingår inte att inom ramen för detta lagstiftningsärende ta ställning till andra åtgärder avseende lotteri- eller kasinospelande inslag i

datorspel, t.ex. i form av åldersgränser, ytterligare utredningar eller uppdrag till myndigheter om kunskapshöjande insatser som bl.a. Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning, Folkhälsomyndigheten, Sper och Verdandi efterfrågar.

Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har frågor om loot-lådor behandlats i olika utredningar. Regeringen tog i januari 2022 upp frågan i lagrådsremissen En förstärkt spelreglering och har angett att regeringens bedömning är att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel som inte redan omfattas av lagens tillämpningsområde. Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2022. Utskottet anser inte att regeringens beredning bör föregripas och avstyrker därmed motionerna 2021/22:188 (SD) och 2021/22:2469 (SD) yrkande 6.

E-sport

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att bl.a. inkludera personer med funktionsnedsättning inom e-sport.

Jämför reservation 24 (M) och 25 (SD).

Motionerna

Viktor Wärnick m.fl. (M) anser i kommittémotion 2021/22:3367 yrkande 8 att e-sport bör betraktas som sport i de olika regelverk som kan aktualiseras.

Michael Rubbestad m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2021/22:2501 yrkande 11 att Myndigheten för delaktighet eller annan lämplig organisation bör ges i uppdrag att utreda hur man kan inkludera funktionsnedsatta inom e-sport.

Bakgrund

E-sport står för elektronisk sport och är ett samlingsnamn på tävlingsinriktade dator- och tv-spel. För att ett spel ska vara en e-sport krävs det att de tävlande möter varandra, och inte spelar mot datorn. Det är den tävlandes prestation som ska vara det avgörande för vem som vinner. Hasardspel som t.ex. poker eller lotterier är därför inte e-sport. Tävlingarna kan spelas via internet, via ett lokalt nätverk (LAN) eller med spelare som samsas vid samma konsol. Det finns såväl lokala som nationella och internationella ligor, seriespel och turneringar samt ett stort utbud av verktyg och arenor för vänskapsmatcher och träningar.

När det gäller motionsyrkandet om att e-sport ska likställas med övrig sport kan nämnas att RF i maj 2019 ändrade sina stadgar vad gäller kriterier, villkor och anslutningsformer för medlemskap i RF och Sisu Idrottsutbildarna. Svenska E-sportförbundet sökte medlemskap i RF vid Riksidrottsmötet 2021, men fick avslag på sin ansökan.

Svenska E-sportförbundet har angett följande gällande funktionsnedsatta inom e-sport.:

Svenska E-sportförbundet organiserar idag ett 30-tal ideella e-sportföreningar i Sverige. Dessa föreningar består av individuella medlemmar där det både finns personer med och utan funktionsnedsättning. Förbundet konstaterar att det finns många personer med funktionsnedsättning som inte är ansluten till den organiserade verksamheten och som utövar e-sport för ett socialt sammanhang och i syfte att tävla mot andra på lika villkor. E-sport i sig är enligt förbundet en lågtröskelidrott för personer med funktionsnedsättning, men förbundet anser att det kan finnas skäl att titta på hur personer med grav funktionsnedsättning eller liknande, kan inkluderas i e-sporten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att Svenska E-sportförbundet anger att e-sport i sig är en lågtröskelidrott för personer med funktionsnedsättning och att många personer med funktionsnedsättning ägnar sig åt e-sport för att vara i ett socialt sammanhang och i syfte att tävla mot andra på lika villkor. Utskottet anser dock inte att motionsyrkandet bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida, och inte heller yrkandet om att e-sport bör betraktas som övrig sport i olika regelverk, varför motionerna 2021/22:2501 (SD) yrkande 11 och 2021/22:3367 (M) yrkande 8 avstyrks.

Regeringens förordningsmöjlighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att se över regeringens förordningsmöjligheter.

Jämför reservation 26 (M).

Motionen

Viktor Wärnick m.fl. (M) anser i kommittémotion 2021/22:3371 yrkande 6 att regeringens förordningsmöjligheter bör ses över. Motionärerna påtalar att de tillfälliga förordningar som regeringen infört under pandemin kraftigt har begränsat insättningar och bonusutbetalningar för spelare samt riskerat att ytterligare skynda på den nedåtgående kanaliseringen.

Bakgrund

Med anledning av de risker som utbrottet av det nya coronaviruset hade medfört beslutade regeringen den 11 juni 2020 om förordningen (2020:495) om tillfälliga spelansvarsåtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19. Förordningen trädde i kraft den 2 juli 2020. Efter att regeringen vid två tillfällen förlängt giltigheten upphörde förordningen att gälla den 15 november 2021. Den tillfälliga förordningen innehöll bl.a. skärpta regler i fråga om insättnings- och förlustgränser samt inloggningstider. Vidare begränsades värdet av en bonus hos en licenshavare som tillhandahåller kommersiellt onlinespel, och vid spel på värdeautomater på andra platser än på ett kasino, till högst 100 kronor.

Regeringen gav i november 2021 Spelinspektionen i uppdrag att följa upp utvecklingen av spelandet och spelproblemen på spelmarknaden. Uppdraget innebar att:

- dels utvärdera de tillfälliga spelansvarsåtgärder som vidtagits med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19,
- dels följa upp och analysera hur bl.a. spelformer, tillgängligheten till spel och spelandet utvecklas på kort respektive lång sikt samt föreslå åtgärder inom ramen för det befintliga licenssystemet för att stärka konsumentskyddet på spelmarknaden i syfte att motverka folkhälsoproblem.

Spelinspektionen lämnade i mars 2022 en delredovisning till Finansdepartementet av den första delen av uppdraget. En slutredovisning av uppdraget ska lämnas senast den 31 oktober 2023. I delredovisningen uppgav Spelinspektionen följande om överväganden inför framtida behov av liknande åtgärder:

Spelinspektionen bedömer att obligatorisk inloggnings-, förlust- respektive insättningsgräns kan vara till hjälp för vissa spelare. En svaghet med den i tillfälliga förordningen angivna gränsen på 5 000 kronor i veckan är att det för många spelare är en relativt hög gräns. Åtgärden riskerar då att missa de spelare som spelar på ett för dem ohälsosamt sätt utan att komma upp i 5 000 kronor i veckan. Spelinspektionen bedömer dock att åtgärden i sådana fall får avsedd effekt om licenshavarna tillämpar sin omsorgsplikt. Förutsättningen för ett ändamålsenligt arbete med att skydda spelare från överdrivet spelande är att licenshavaren regelbundet övervakar spelarnas spelbeteende och gör individuella riskbedömningar. Om det i framtiden uppstår behov av liknande spelansvarsåtgärder kan skärpta åtgärder inom omsorgsplikten vara att föredra, då detta tar hänsyn till spelbeteendet och inte till särskilda beloppsgränser.

I såväl ordinarie spelregleringen som i den tillfälliga förordningen gäller bestämmelser om insättnings- och förlustgränser samt inloggningstid enbart per licenshavare. Det gör att spelare enkelt kan fortsätta spela när de når sina gränser hos ett spelbolag. Spelinspektionens bedömning är att en långsiktig lösning för att stärka konsumentskyddet vore att införa en insättningsgräns som skulle gälla samtliga licenshavare. En sådan åtgärd är dock förenad med flera överväganden som kräver en omfattande utredning, vilket vi beskrivit närmare i tidigare svar på regeringsuppdrag.

Det finns indikationer på att erbjudanden om bonus kan påverka personer med spelproblem att spela för mer än de tänkt sig. I händelse av framtida kris bedömer Spelinspektionen därför att det är lämpligt att begränsa bonuserbjudanden i syfte att motverka spelproblem.

Inom vadhållningen finns det inslag som livebetting som tydligt ökat tempot inom spelformen och som har en koppling till spelproblem. Av den anledningen är Spelinspektionens bedömning att det är befogat att även vadhållning omfattas av skärpta spelansvarsbestämmelser i händelse av liknande kris.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att Spelinspektionen gjort en utvärdering av de tillfälliga spelansvarsåtgärder som vidtagits med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och där anger att det finns indikationer på att erbjudanden om bonus kan påverka personer med spelproblem att spela för mer än de tänkt sig. Utskottet noterar även att Spelinspektionen därför bedömer att det i händelse av framtida kris är lämpligt att begränsa bonuserbjudanden i syfte att motverka spelproblem.

Utskottet anser inte att motionsyrkandet bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida och avstyrker därmed motion 2021/22:3371 (M) yrkande 6.

Statens styrelserepresentation i ATG

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motion om att avveckla statens engagemang och styrelserepresentation i ATG.

Jämför reservation 27 (M, SD).

Motionen

Viktor Wärnick m.fl. (M) anser i kommittémotion 2021/22:3371 yrkande 3 att statens engagemang och styrelserepresentation i ATG ska avvecklas.

Bakgrund

AB Trav och Galopp (ATG) ägs av Svensk Travsport (91 procent) och Svensk Galopp (9 procent), men staten utser majoriteten av ledamöterna i bolagets styrelse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att motionsyrkandet bör föranleda någon åtgärd från riksdagen och motion 2021/22:3371 (M) yrkande 3 avstyrks.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som beretts i förenklad ordning.

Kanslikommentar

Kansliet föreslår förenklad motionsbehandling för de 56 motionsyrkanden som finns i bilaga 2.

Motionsyrkandena rör samma eller i huvudsak samma frågor som har behandlats tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkandena 2018/19:KrU9, 2018/19:SfU16, 2019/20:KrU6, 2019/20:KrU8, 2019/20:SfU20, 2020/21:KrU2, 2020/21:KrU10 och 2020/21:SfU20.

Reservationer

1. Vikten av folkbildning, punkt 1 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3581 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 7 och

bifaller delvis motion

2021/22:4107 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Jag vill understryka vikten av folkbildning. Där skapar vi rum för reflektion och får gemensamt djupare kunskap om vår värld. Bildning vidgar våra vyer och gör oss friare. Samhället berikas dessutom när goda möjligheter finns för människor att gå samman och lära sig mer om något ämne gemensamt. Här bidrar folkbildningen med en struktur som understödjer en bredd av bildningsverksamhet. Denna verksamhet fyller en viktig funktion i samhället och kan anser jag inte ersättas av utbildningar som arrangeras av det offentliga eller utbildningsföretag. Folkbildningen kan också ge människor en chans till nystart i livet. Denna möjlighet har varit viktig sedan tidigare men tydliggörs än mer nu under coronapandemin. Möjligheten att exempelvis gå en kurs på en folkhögskola kan ge ny kraft, inspiration och kunskap som bidrar till att komma vidare i livet. Det kan hjälpa personer som enbart gör det för att lära något nytt för att det är roligt eller så gör de det för att ta en paus och få återhämtning och ny energi efter stress i livet eller att få möjligheten att läsa in gymnasiekompetens. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Vikten av folkbildning, punkt 1 (MP)

av Anna Sibinska (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4107 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt bifaller delvis motion

2021/22:3581 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 7.

Ställningstagande

Varje dag möts tusentals människor i studiecirkel, föreläsningar, grupper i studieförbunden och folkhögskolorna och lär tillsammans. Det sker i hela landet, i städer och i snart sagt varje mindre ort. Det är en folkrörelse, med en oerhörd bredd. Nästan allt kan avhandlas eller praktiseras i en studiecirkel. Men i centrum för verksamheten står lärande, bildning, förkovran och nyfikenhet.

Både studieförbunden och folkhögskolorna bidrar starkt till det lokala kulturlivet genom att tillhanda hålla lokaler och infrastruktur för kulturmöten och verksamheter. Tillgången till folkbildning i hela landet behöver därför säkras. Miljöpartiet värnar, värdesätter, och litar på, folkbildningen. Tillit anser vi är ett centralt och viktigt begrepp inom folkbildningen. Mot den här grundläggande inställningen står enligt min uppfattning en helt motsatt syn och politik på folkbildningsområdet. Vi ser i flera kommuner att de styrande majoriteterna tvärtom vill minska stödet till folkbildningen. I stället för värnade, värdesättande och tillit uttrycks ett ifrågasättande, ett miss-tänkliggörande och till och med förslag om att lägga ned stora delar av folkbildningen. Stödet till studieförbunden har i ett par kommuner minskat eller helt dragits in. Det menar jag är en oroväckande utveckling som utmanar det kommunala självstyret. Jag anser därför att det krävs ett nationellt initiativ för att värna studieförbunden och folkhögskolorna över hela landet, samt att alla vuxna människor i Sverige ska ha god tillgång till folkbildning.

3. Demokratisk folkbildning, punkt 2 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och John E Weinerhall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3365 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkandena 7 och 8, bifaller delvis motionerna

2021/22:344 av Amineh Kakabaveh (-) yrkande 1 och
2021/22:2502 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motion
2021/22:344 av Amineh Kakabaveh (-) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att det förefaller finnas starka bevis för att staten genom Folkbildningsrådet finansierar ett studieförbund med kopplingar till Muslimska brödrskapet. Detta trots att syftet med statens stöd enligt förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen är att stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin. Vi ser inga principiella skäl till att studieförbund inte vilar på en religiös grund. Tvärt emot är många organisationer på religiös grund en viktig del av vårt civilsamhälle. Däremot kan och bör inte staten finansiera organisationer som utmanar den västerländska liberala demokratin. Därför bör riksdagen uppmana regeringen att skärpa demokrativillkoren i förordningen om statsbidrag till folkbildningen så att bidrag inte kan delas ut till demokratiskt tveksamma studieförbund.

Så väl bidragssystem som tillsyn av studieförbunden anser vi borde utvärderas. Idag har Folkbildningsrådet ett myndighetsliknande uppdrag trots att det är en ideell förening bestående av de medlemmar som den delar ut bidrag till. Detta kan leda till bristande tillsyn och felaktiga bidragutbetalningar. Även Statskontoret pekade på behovet av bättre styrning i sin rapport från 2018. Ett flertal gånger har det framkommit att många studieförbund har blivit utsatta för bidragsfusk, bl.a. har samma deltagare förekommit i studiecirkel i flera studieförbund samtidigt. Därför bör så väl bidragsstöd som tillsyn skäras och istället för Folkbildningsrådet borde detta samlas under ett gemensamt paraply med övriga civilsamhället och hanteras av en myndighet. På så sätt anser vi att staten troligtvis skulle få en bättre insyn och kontroll över så väl regelefterlevnad som användning av bidragen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Demokratisk folkbildning, punkt 2 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2502 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2,

bifaller delvis motion

2021/22:3365 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 8 och
avslår motionerna

2021/22:344 av Amineh Kakabaveh (-) yrkandena 1 och 2 samt
2021/22:3365 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

Folkbildningsrådet är en ideell förening med vissa myndighetsuppdrag från riksdagen och regeringen. Rådet styrs av egna stadgar och sina medlemmar. Folkbildningsrådet fattar beslut om medelstillelningen till folkbildningsaktörerna, och genomför även granskningar och uppföljningar av att medlen använts korrekt. Även om Folkbildningsrådet har många egna kontrollsystem för att säkra att skattebetalarnas pengar används på rätt sätt, upplever vi att det är problematiskt att en organisation som består av de aktörer som bedriver folkbildningsverksamhet, fördelar och följer upp medelsanvändningen inom folkbildningsområdet. Granskningar som gjorts av bedrägerier inom folkbildningen har bl.a. visat hur studieförbund på felaktiga grunder tillskansat sig statligt stöd. Ett utbrett problem med felaktig användning av skattemedel visar ytterligare behovet av en reformering av systemet för medelsfördelning. Vi anser att det är uppenbart att Folkbildningsrådet inte fungerar tillfredsställande i sin nuvarande form. Vi föreslår därför att en ny aktör som är oberoende av de verksamheter som får medel ska få i uppdrag att fördela medlen till folkbildningen. Det bör därför skyndsamt utredas om och hur en nystiftad eller befintlig myndighet kan handha folkbildningens medelstillelning. Denna myndighet bör även få i uppdrag att se över möjligheterna till förbättrad uppföljning av folkbildningsverksamheten och större insyn i hur skattemedlen används, utan att folkbildningens frihet påverkas negativt, eller nämnvärt.

5. Finansiering av boende på folkhögskola, punkt 4 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2592 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 7.

Ställningstagande

Folkhögskolan är en unik utbildningsform som i hög utsträckning drivs av idéburna organisationer. Folkhögskolan vänder sig framför allt till vuxna och erbjuder en bredd av utbildningar både för den som inte klarat grund- och gymnasieskolan och för den som vill läsa yrkesutbildning eller förbereda sig för vidare studier. Folkhögskolan är en viktig instans för att utjämna klyftor och ge fler tillgång till utbildning och bidrar med att generellt höja utbildningsnivån i landet. Att folkhögskolorna har bra förutsättningar är därför av stor betydelse för hela samhället.

Pandemin har för många folkhögskolor inneburit ett hårt ekonomiskt slag. De boenden man har haft har behövt stänga och undervisningen har inte kunnat bedrivas som vanligt. Extra intäkter i form av sommarkurser, kortkurser och konferenser har uteblivit. Redan före pandemin var resurserna knappa för de folkhögskolor som erbjuder internat och många rapporterade om att situationen var ohållbar. Många folkhögskolor finns på mindre orter och i glesbygd och i många fall riskerar man att tappa studerande om man inte kan erbjuda boende. Många menar också att det gemensamma boendet på internatet är en viktig del av konceptet som bör bevaras. För att folkhögskolorna inte bara ska kunna ha kvar sina internat efter pandemin utan också långsiktigt krävs det politiska insatser. De bidrag som har betalats ut räcker inte till fastighetsunderhållet hos internaten. Förutsättningarna för ett särskilt stöd till de folkhögskolor som erbjuder boende bör därför utredas.

6. Auktoriserade tolkar, punkt 5 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3222 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 81 och

avslår motion

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 8.

Ställningstagande

Jag anser att det är viktigt att staten tar ansvar för att tillgodose en jämlik tolktjänst inom eftergymnasial utbildning. Döva medborgare ska ha samma rättigheter och möjligheter som övriga medborgare att utbilda sig, omskola sig eller byta yrkesbana. Denna fråga anser jag bör utredas.

7. Auktoriserade tolkar, punkt 5 (MP)

av Anna Sibinska (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkande 8 och avslår motion

2021/22:3222 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 81.

Ställningstagande

Inom rättsväsendet, men också i andra offentliga sammanhang, är det viktigt att de som har behov av tolk får kompetent och opartisk tolkning. Det råder i dag brist på tolkar, särskilt auktoriserade, inom vissa språkgrupper. Detta kan leda till att en icke professionell tolk används, eller till och med en anhörig. Tolkningen riskerar då att bli partisk eller rent av skadlig för den som har behov av tolken. Jag anser att det bör vara möjligt att få en tolk från ett annat område än sitt eget närområde, samt vara möjligt att byta om tolken är partisk eller känner familjen. Jag anser att det är viktigt att tolkväsendet professionaliseras. Tolkar ska utbildas i de språk där det finns brist, och möjligheten för tolkar att validera sin kompetens ska förbättras. Det bör också finnas möjlighet till auktorisering som specialisttolk inom olika områden såsom vården och rättsväsendet. Jag anser också att samordningen mellan olika myndigheter bör förbättras så att möjligheten att få information och handläggning på olika språk utökas.

8. Marknadsföring, punkt 6 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 2 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:1664 av Magnus Manhammar (S),

2021/22:2697 av Abraham Halef och Ingela Nylund Watz (båda S),

2021/22:3928 av Ola Johansson och Linda Modig (båda C) yrkande 2 och

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att det är viktigt att motverka aggressiv marknadsföring av spel. Sedan domar fallit kring övertramp mot måttfullhetskravet i spellagen ser vi att en praxis börjar etablera sig på området. Kritiken mot aggressiv spelreklam lever kvar i den svenska samhällsdebatten, även om debatten och trycket kring spelreklamsfrågan inte är lika högt som tidigare. Vi ser positivt på att det börjar klarläggas tydligare vad måttfullhetskravet innebär, men vi hade helst sett att tydliga ramar och regler för detta hade funnits på plats tidigare. Under våren 2019 gick regeringen ut med att den avsåg att agera ytterligare mot aggressiv spelreklam genom att låta Spelmarknadsutredningen få i uppdrag att ta fram åtgärder för att begränsa marknadsföringen av spel, och utredningen presenterade i december 2020 sitt slutbetänkande. Vår förhoppning är att långsiktiga och tydliga regler för spelreklamen ska vara rådande och till gagn och förutsägbarhet för såväl konsumenter som de aktörer på spelmarknaden som har valt att ställa sig bakom det svenska licenssystemet och dess regler. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Marknadsföring, punkt 6 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3928 av Ola Johansson och Linda Modig (båda C) yrkande 2 och bifaller delvis motionerna

2021/22:1664 av Magnus Manhammar (S),

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2697 av Abraham Halef och Ingela Nylund Watz (båda S) och

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag anser att spelbolagens aggressiva marknadsföring måste stoppas och att man redan nu måste skärpa kraven på spelbolagen. Spelbolagens

marknadsföring kritiseras eftersom den syftar till att dra till sig nya spelare och behålla de som har påbörjat sitt spelande. Sedan januari 2019 är det tillåtet för spelbolag att lagligt marknadsföra sig via svenska medier. Samtidigt infördes krav om att alla som verkar på den svenska spelmarknaden ska ha tillstånd med en licens som bl.a. ställer krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel. Ändå anser 50 procent av befolkningen att marknadsföring av spel ska förbjudas helt, dvs. fler än de som själva utövar spel i någon form. Det är t.ex. fortfarande tillåtet att gå förbi distansavtalslagen och sälja lotterier utan krav på skriftliga avtal. Denna lucka i lagstiftningen måste omgående täppas till. Till måttfullhetskravet bör det enligt min mening läggas till en plikt att i sin marknadsföring varna för det osunda spelandets skadeverkningar samt att hänvisa till vart man ska vända sig om man vill få bukt med sitt spelberoende. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Marknadsföring, punkt 6 (MP)

av Anna Sibinska (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) yrkande 4 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:1664 av Magnus Manhammar (S),

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2697 av Abraham Halef och Ingela Nylund Watz (båda S) och

2021/22:3928 av Ola Johansson och Linda Modig (båda C) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag anser att samma regler som i dag finns för alkoholreklam bör tillämpas på spelreklam. Båda dessa beroenden har likställts genom att de numera finns i socialtjänstlagen och då är det rimligt att reglerna för marknadsföringen harmoniseras. Jag anser att spelbolagen behöver ta ett större ansvar för de spelare som uppvisar osunda spelmönster. De har i dag tekniken för att se hur mycket pengar som kommer från osunt spel och då måste det även kunna finnas krav på att de vidtar åtgärder och att dessa åtgärder dokumenteras i en åtgärdsplan. Jag anser att insättningsgräns, speltid och spelstopp bör gälla samtliga bolag med licens och inte per bolag som det är i dag. Utan samordning är en gräns på 5 000 kronor verkningslös. Den behöver gälla totalt för alla

bolag. Ett sätt att underlätta för personer med beroendeproblematik anser jag skulle kunna vara en väg in där man registrerar insättningsgräns, speltid eller spelstopp.

11. Riskklassificering, punkt 7 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 5 och bifaller delvis motion

2021/22:4159 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 18.

Ställningstagande

Vi anser att det som en del i att hantera problematiken med aggressiv spelreklam skulle kunna vara en idé att riskklassificera olika speltyper. Att köpa en skraplott på den lokala tobaksaffären då och då är i flera avseenden en annorlunda typ av spelande än att spela på nätkasinon vid en ständigt tillgänglig dator i hemmets vrå. Det finns skäl att anta att vissa typer av spel innebär större risker för spelaren än andra när det gäller att framkalla ett osunt spelande som utvecklas till ett beroende eller annat ohälsosamt tillstånd. Vi anser att detta också bör påverka hur marknadsföringen av olika typer av spel ska ses på från lagstiftarens sida. Det är inte självklart att alla typer av spelreklam bör dras över en kam om lagar och regler stramas åt. Spelmarknadsutredningen föreslår i sitt slutbetänkande att Spelinspektionen bör ges i uppdrag att i samråd med Folkhälsomyndigheten utarbeta en modell för riskklassificering av olika spelformer. Vi ser riskklassificering som en typ av förslag som möjligen kan vara intressant att införa på den svenska spelmarknaden, men detta måste i så fall genomföras på en tydligt vetenskaplig grund och inte i form av ogenomtänkta vänsterpopulistiska förslag som riskerar att hota kanaliseringen och andra viktiga mål med omregleringen av den svenska spelmarknaden.

12. Riskklassificering, punkt 7 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4159 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 18 och

bifaller delvis motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Snabba internetspel om pengar har hög beroendepotential och nätkasinon utgör huvudproblemet för majoriteten av svenska problemspelare med avseende på spelproblem och skuldsättning. Det är snabba och höggradigt beroendeframkallande spel som dominerar reklamen, vilket jag anser är problematiskt. Jag anser att det kan ifrågasättas varför den riskklassificering som tillämpas vid vissa landbaserade spelformer (kasino) och som gör att de blir särreglerade på grund av sin beroendepotential, inte tillämpas för nätspel och reklam för nätspel. Denna fråga anser jag bör utredas.

13. Spelpaus, punkt 8 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4159 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 19 och

avslår motion

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) yrkande 1.

Ställningstagande

I januari 2019 infördes en ny spellag som innebär en licensmarknad. Enligt spellagen har spelbolagen en omsorgsplikt att skydda spelare mot överdrivet spelande genom att kunna identifiera och ingripa vid spelbeteende som tyder

på överdrivet spelande. Bland annat har spelpaus.se introducerats, vilket innebär att alla spel via internet ska erbjuda möjlighet för spelarna att stänga av sig från alla licenshavare genom ett centralt nationellt register. Jag anser att allt detta är positivt och välkommet. Det är för tidigt att dra några slutsatser av den nya spellagen i stort, men jag ser med oro på studier som visar att det för vissa personer förekommer ett utbrett fortsatt spelande trots att personen är registrerad hos Spelpaus. Det verkar som om personer med svåra beroendeproblem som har stängt av sig via Spelpaus återfaller genom att söka sig till utländska spelsidor som inte har licens i Sverige. Denna problematik anser jag bör uppmärksammas och beaktas i arbetet framåt för att stärka spellagen.

14. Spelpaus, punkt 8 (MP)

av Anna Sibinska (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) yrkande 1 och

avslår motion

2021/22:4159 av Pia Steensland m.fl. (KD) yrkande 19.

Ställningstagande

Jag anser att Spelpaus är ett viktigt verktyg för att hjälpa och bistå människor med en beroendeproblematik kopplat till spel. Spelberoendes Riksförbund har uppmärksammat att alltför många människor som aktiverat Spelpaus får återfall när avstängningen löpt ut. För att hjälpa människor ut ur ett spelberoende anser jag därför att ytterligare åtgärder behöver vidtas kopplade till funktionen spelpaus.se.

Ett verktyg för att stärka en persons väg ur ett spelberoende skulle kunna vara att koppla på en karenstid efter att avstängningen löpt ut, förslagsvis fyra veckor. Under denna karenstid skulle en kontakt med en stödlinje eller Spelberoendes Riksförbund erbjudas. Både för att ge stöd kring spelproblematiken och för att stötta upp kring måendet och kunna lotsa vidare i de fall det finns behov av kontakt med skuldsanering. Ytterligare ett förslag som skulle förbättra Spelpaus är att det ska vara möjligt att förlänga sin avstängning på spelpaus.se innan tiden löpt ut. Detta skulle förhindra ett eventuellt glapp och att ett fönster uppstår där personen riskerar ett återfall i spel och därmed spelberoende. Ännu ett förslag som lyfts fram av

Spelberoendes Riksförbund är möjligheten för en person med spelberoende att kunna stänga av sig under en längre tid. AB Svenska Spel erbjuder tre år vilket är ett rimligt krav som alla spelbolag borde erbjuda. Jag anser också att det vore välkommet att utreda och kunna erbjuda livstidsavstängning.

15. Olicensierat spel, punkt 9 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 samt

avslår motion

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Utanför det svenska licenssystemet på spelmarknaden finns en marknad med olicensierade alternativ som riktar sig mot svenska spelare. Dessa erbjuder bonusar och kampanjer som inte tillåts hos spelbolag med licens, och dessutom riktar de in sig mot högriskspelare som tidigare har anmält sig till Spelpaus, men som nu vill börja spela igen. Vi ser det som mycket viktigt för legitimiteten i det licenssystem som nu finns på den svenska spelmarknaden att illegala aktörer hålls utanför. En av målsättningarna med omregleringen av den svenska spelmarknaden var att uppnå en hög kanaliseringsgrad, alltså att få en hög andel spelaktörer att vilja verka inom det svenska licenssystemet. Det är en förutsättning bl.a. för ett gott konsumentskydd. Regeringen bedömde inför omregleringen att kanaliseringsgraden skulle bli minst 90 procent på den svenska spelmarknaden. Statskontorets uppföljning och utvärdering av omregleringen pekar dock i motsatt riktning sett till regeringens målsättning. Statskontoret har bedömt att kanaliseringsgraden under 2020 uppskattningsvis var 85 procent, även under varje enskilt kvartal under året, vilket kan jämföras med att motsvarande siffra under 2019 bedömdes vara 88 procent. Läget blir än mer oroväckande om man tar hänsyn till att kanaliseringsgraden skiljer sig åt mellan olika spelformer, där exempelvis onlinekasino har bedömts ha haft en så pass låg kanaliseringsgrad som 72–78 procent under januari 2020. Den låga kanaliseringsgraden är ett hot mot legitimiteten i omregleringen av spelmarknaden och regeringen behöver därför enligt vår uppfattning vidta

åtgärder för att säkerställa att kanaliseringsmålet som sattes upp inför omregleringen också nås, och helst mer därtill.

Vi anser att det behövs nya förslag för att stänga ute illegalt spel, och dessa bör vara skarpa och göra skillnad i praktiken. Ett förslag som skulle kunna göra skillnad är att införa licenskrav för underleverantörer, s.k. B2B-licenser (business to business). Det handlar mer specifikt om licens för tillverkning, tillhandahållande, installation eller ändring av spelprogramvara. Genom licensiering ges möjlighet att ställa krav på underleverantörer att se till att programvaran inte levereras till illegala aktörer. Spelmarknadsutredningen lyfter i sitt slutbetänkande fram förslaget som något som skulle kunna göra skillnad i kampen mot de illegala aktörerna. Det finns stöd för att införa B2B-licenser från såväl den licensierade spelindustrin som från organisationer som arbetar mot spelberoende. Vi vill att regeringen kommer med förslag om att införa detta på den svenska spelmarknaden snarast möjligt.

16. Olicensierat spel, punkt 9 (MP)

av Anna Sibinska (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP) yrkande 3 och

avslår motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Oreglerade spel är en stor hälsofara och något som jag anser behöver förbjudas. Våra grannländer använder sig av blockering av olicensierade aktörer genom s.k. ip-blockering. Detta är ett sätt. Det viktigaste är dock inte hur olicensierade bolag utestängs från den svenska marknaden utan att de utestängs. En marknad som inte reglerar alla spelbolag, i synnerhet en marknad som erbjuder produkter som är starkt beroendeframkallande, behöver lyda under regleringar som ska skydda individen mot skadligt bruk. Det skapar en orimlig obalans på spelmarknaden när det inte finns incitament för spelbolag att följa regleringarna. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

17. Allmännyttiga ändamål, punkt 10 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 7 och

bifaller delvis motion

2021/22:3581 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 21.

Ställningstagande

Stora delar av civilsamhället får betydande delar av sina intäkter från lotteriförsäljning. Lotterier lyder under en förbudslagstiftning, vilket innebär att tillstånd krävs för att få bedriva lotteriverksamhet. Lotterimarknaden är förbehållen staten och de lotterier som s.k. ”allmännyttiga ändamål” bedriver. Vi anser att det är av yttersta vikt att civilsamhället även i fortsättningen får de ekonomiska förutsättningar som krävs för att det ska blomstra. Relationen mellan lotteriförsäljning och civilsamhället menar vi är något gott i grunden, det är ett förhållande som bör upprätthållas. Skulle kommersiella spelaktörers marknadsandel bli avsevärt större än i dag utan att marknaden i sig blir större, lär det innebära att en mindre andel av försäljningsvinsterna kommer allmännyttiga ändamål till del i civilsamhället. Därför vill vi att denna utveckling övervakas noga, och att en plan läggs fram för att säkra resurser till allmännyttiga ändamål som i någon mån finansieras genom lotteriförsäljning.

18. Allmännyttiga ändamål, punkt 10 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3581 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 21 och

bifaller delvis motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 7.

Ställningstagande

Många människor i Sverige spelar. Delar av spelmarknaden står för viktiga inkomstkällor för civilsamhället och andra delar är helt kommersiella. En ny reglering av spelmarknaden trädde ikraft i januari 2019. I och med covid-19 har det uppstått oro för ökat problemspelande och ökad risk för spelmissbruk. Utvecklingen är viktig att följa för att se ifall nya insatser behövs för att motverka en sådan utveckling. Samtidigt är det oerhört viktigt att värna kanaliseringen inom den nu omreglerade marknaden, dvs. att en mycket stor andel av spelet sker hos bolag med licenser. Det är en förutsättning för ett gott spelarskydd eftersom alternativet med en lägre kanalisering istället leder till oreglerat spelande och därmed spelande utan krav på spelarskydd. Förutsättningarna för de allmännyttiga lotteriernas möjligheter att även fortsatt kunna ge inkomster till civilsamhället och dess verksamheter har försvårats efter omregleringen av spelmarknaden. En översyn behöver göras för att säkra de allmännyttiga lotteriernas möjligheter att verka på spelmarknaden.

19. Matchfixning, punkt 11 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och John E Weinerhall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3371 av Viktor Wärmick m.fl. (M) yrkande 4 och avslår motionerna

2021/22:2478 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 29.

Ställningstagande

Både för och nu efter omregleringen av spelmarknaden har det uppmärksamats från såväl Idrottsverige som polisen och spelbolagen att det förekommer spel på uppgjorda matcher. Inte sällan handlar det om organiserad brottslighet där idrottsutövare betalas för att matcher ska sluta på ett visst sätt. Detta utgör ett problem för både idrotten och spelbolagen och inte minst för dem som ser på matchen eller spelar på densamma. Även om Riksidrottsförbundet i dag har ett samarbete med spelbolagen samt med polisen och Spelinspektionen behöver det stärkas. Vi anser att både idrotten och spelbolagen bör få ett större ansvar för att delge information om misstänkt matchfixning till de brottsbekämpande myndigheterna. Själva brottet begås på

spelplanen och därför måste de som anordnar idrottsevenemang och de som anordnar spel samverka för att upptäcka och stoppa spelfusk. På så sätt kan vi hindra dem som finansierar och drar nytta av fusket från att lyckas med sin organiserade brottslighet.

20. Matchfixning, punkt 11 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2478 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,
bifaller delvis motion

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 29 och
avslår motion

2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Matchfixning förekommer i många sporter. Fenomenet hamnar straffrättsligt under rubriceringarna givande och tagande av muta. Givet de föreskrivna straffskalorna och det sedvanliga straffvärdet för dessa brott, av normalgraden, saknas i dag möjlighet till användning av hemliga tvångsmedel, telefonavlyssning, som framgångsrikt nyttjats i internationella härvor om matchfixning. Sverigedemokraterna föreslår i en annan motion en sänkt gräns för användning av hemliga tvångsmedel, vilket skulle leda till att möjligheten att nyttja dessa, även gällande matchfixning, ökar. Det finns dock skäl att se över hur allvarliga mutbrotten i dessa fall anses vara, då de ofta kopplas till organiserad kriminalitet, drabbar hela lag och därtill undergräver förtroendet för idrotten som helhet. Vi anser att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över bedömningen av straffvärdet för mutbrott som gäller matchfixning, i syfte att sådana brott ska anses allvarligare än vad de gör idag.

Under sommaren 2018 höll de nordiska riksidsrottsförbunden ett gemensamt möte där bl.a. frågan om matchfixning togs upp och där de beslutade om att tillsätta en grupp som ska arbeta med att inrätta en nordisk antimatchfixningsorganisation. Samtliga nordiska förbund kom överens om att till nästa år komma fram till en gemensam handlingsplan om hur man motverkar matchfixning och även hur man arbetar förebyggande. En grupp ska återkomma med förslag på beslut om hur det ska kunna implementeras,

både i Sverige och i Norden och framöver även i Europa och övriga världen. Då kanaliseringen inte räcker till är det viktigt för idrottens framtid att den är fri från kriminella handlingar och att de som idrottar känner glädje och inspiration och inte hot vid utövandet. Det är därför glädjande att idrottsförbundet tar frågan på allvar och föregår med gott exempel och går steget före regeringens arbete och stöttar deras engagemang. Tanken är att vi ska ha en handlingsplan redo för de nordiska länderna. Vi anser att svenska staten tydligare och mer aktivt bör delta och stötta det nordiska samarbetet på området.

Det stora problemet med dagens lagstiftning om matchfixning är att myndigheter inte får dela information med varandra. Branschen har under flera år väntat på att regeringen ska presentera en lösning på problemet. Regeringen har tillsatt en utredning men i ett allt för sent skede. Åtgärder behöver komma på plats redan nu och det behövs ett helhetsgrepp kring matchfixning. Det går inte att bara prata om idrottens del, utan man måste även titta på de kriminella nätverken och pengatvätt. Denna övergripande helhetssyn saknar regeringens utredning och därför anser vi att en större utredning bör komplettera den nuvarande, en utredning som utreder helheten kring matchfixning.

21. Matchfixning, punkt 11 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 29 och avslår motionerna

2021/22:2478 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2021/22:3371 av Viktor Wärmick m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag ser arbetet mot matchfixning och olicensierat spel som mycket angeläget, och välkomnar att en utredning lämnat förslag för att ytterligare stärka arbetet mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet.

22. Europarådets konvention mot matchfixning, punkt 12 (M, SD)

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Bo Broman (SD), Ann-Britt Åsebol (M), Jonas Andersson i Lingham (SD), John E Weinerhall (M) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2478 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 4 och

2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Inte sällan är matchfixning i Sverige kopplat till internationell brottslighet. Internationell maffia, motorcykelgäng och annan internationell brottslighet ska inte kunna tjäna pengar på matchfixning. Därför anser vi att det är viktigt att det finns goda möjligheter till internationell samverkan för att stoppa spelfusket. Som ett led i arbetet för att komma åt den internationella brottsligheten och ge större möjligheter till internationell samverkan tog Europarådet fram en konvention mot matchfixning. Bakgrunden till konventionen är att det ska bli lättare att tillsammans med andra länder arbeta för att motverka matchfixning, exempelvis genom informationsdelning över gränserna. I dag försvårar det Sveriges arbete mot matchfixning att stå utanför. Sverige bör delta i den internationella samverkan på området. Regeringen säger sig invänta Europeiska unionens avgörande i frågan innan de är beredda att delta i samarbetet. Det tycks dock råda stiltje över Europeiska unionens process, och samtidigt breder korrruptionen ut sig i Sverige område för område. Vi anser därför att regeringen bör skrida till handling och agera så att Sverige skriver under konventionen.

23. Loot-lådor, punkt 13 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD) yrkande 6 och avslår motion

2021/22:188 av Fredrik Lindahl (SD).

Ställningstagande

I spel på olika digitala plattformar förekommer i flera fall lotteri- och kasinoliknande moment, som kommit att gå under namnet loot-lådor. Det handlar om upplägg i spel där användare för verkliga pengar slumpmässigt erhåller virtuella föremål, vilket i vissa fall kan vara att betrakta som lotteri, inte minst om de virtuella föremålen i ett senare skede i någon form kan växlas tillbaka till verkliga pengar. Fenomenet har ökat i spelvärlden de senaste åren, och har blivit ett populärt sätt för spelföretagen att öka sina intäkter. Under våren 2019 gav regeringen Konsumentverket i uppdrag att kartlägga och bedöma eventuella brister vid lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel, så som nämnda loot-lådor. Initiativet välkomnades av oss. I oktober 2019 presenterade Konsumentverket sin kartläggning, vilken senare överlämnades till Spelmarknadsutredningen. Att situationen närmare utreds är önskvärt, men det är viktigt att arbetet med att tydliggöra vad som ska gälla för loot-lådor inte stannar här, utan leder till en faktisk uppstramning. Att skydda konsumenterna, inte minst barn och unga, som kan komma i kontakt med lotteri- och kasinoliknande inslag på detta sätt, måste ha hög prioritet. Enligt Konsumentverkets kartläggning verkar det som om antalet lotteri- och kasinoliknande inslag i spel som i nuläget kan anses omfattas av spellagen, är begränsat. Även om Spelinspektionen kan utöva viss tillsyn när det gäller fenomenet med loot-lådor, är vår uppfattning att det inte räcker för att säkerställa att minderåriga personer inte utsätts för lotteri- och kasinoliknande inslag på ett sätt som kan vara skadligt. Vi vill att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till åtgärder som bidrar till att stärka konsumentskyddet i förhållande till fenomenet loot-lådor, och då i synnerhet med fokus på att skydda minderåriga personer.

24. E-sport, punkt 14 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och John E Weinerhall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3367 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 8 och avslår motion

2021/22:2501 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 11.

Ställningstagande

Elektronisk sport, e-sport, är ett samlingsnamn för tävlingsinriktade dator- och tv-spel, varav många av de mest spelade har Sverige som ursprungsland. E-sporten är omdebatterad i Sverige huruvida den ska betraktas som en sport eller inte, och på det senaste Riksidrottsmötet 2021 avslogs återigen Svenska E-sportförbundets ansökan om medlemskap. Men medan vi debatterar detta i Sverige är e-sport redan en officiell sport i 24 länder, bl.a. i Finland och Tyskland. I USA har tävlande e-sportare varit officiella atleter sedan 2013. Konstateras kan att Sverige i dag har lika många organiserade e-sportare som motsvarande handbolls- eller hockeyspelare. År 2017 omfattade de 10 största e-sporterna i världen 210 miljoner spelare, varav många världsstjärnor är svenskar. Sverige anordnar också flera av de internationellt största turneringarna inom e-sporten. Vi menar att den snabba och starka utveckling som sker inom e-sporten inte längre får förbises, utan e-sport behöver större acceptans och stöd för den sport den är och därför bör den betraktas som en sådan i de olika regelverk som kan aktualiseras.

25. E-sport, punkt 14 (SD)

av Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Linghem (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2501 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 11 och avslår motion

2021/22:3367 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

Myndigheten för delaktighet har till uppgift att arbeta för att alla människor oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället. Det finns stora möjligheter och potential att utveckla e-sporten ännu

mer mot personer med funktionsnedsättning. I dag finns stora brister som vi anser borde kunna lösas utan större insats – det har däremot inte funnits initierade projekt om inkludering. Av den anledningen menar vi att ett sådant arbete måste påbörjas. Vi menar att det även borde inkludera e-sporten och vill att Myndigheten för delaktighet, eller annan lämplig organisation, får i uppdrag att utreda hur man kan inkludera personer med funktionsnedsättning i e-sporten.

26. Regeringens förordningsmöjlighet, punkt 15 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M) och John E Weinerhall (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3371 av Viktor Wärmick m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser att det behövs en uppföljning av regeringens förordnings-möjligheter på spelområdet. Detta har inte minst visat sig vara nödvändigt med anledning av den tillämpning som utövats under pandemin, då regeringen sedan juli 2020 utfärdat tillfälliga förordningar om spelansvarsåtgärder som kraftigt begränsar insättningar och bonusutbetalningar för spelare. Detta anser vi riskerar att ytterligare skynda på den nedåtgående trend i fråga om kanalisering som de licensierade spelbolagen tidigare har uppmärksammat. Att i en pandemi medverka till att konsumenter istället vänder sig till oseriösa och olicensierade aktörer är farligt för den enskilda spelaren som inte omfattas av någon omsorgsplikt. En marknad som spelmarknaden behöver långsiktiga förutsättningar och klara spelregler snarare än snabba kast. Därför anser vi att regeringens förordningsmöjligheter bör ses över med anledning av den tillämpning som utövats.

27. Statens styrelserepresentation i ATG, punkt 16 (M, SD)

av Kristina Axén Olin (M), Annicka Engblom (M), Bo Broman (SD), Ann-Britt Åsebol (M), Jonas Andersson i Lingham (SD), John E Weinerhall (M) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

I och med att AB Trav och Galopp (ATG) inte längre är monopolist borde statens engagemang i bolaget avslutas. Idag utser staten en majoritet av styrelsen, inklusive ordförande, trots att bolaget helt ägs av Svensk Travsport och Svensk Galopp.

Särskilda yttranden

1. Särskilt yttrande (SD)

Bo Broman (SD), Jonas Andersson i Lingham (SD) och Cassandra Sundin (SD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkandena 2020/21:KrU2 och 2020/21:KrU10. Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

2. Särskilt yttrande (C)

Catarina Deremar (C) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2020/21:KrU2. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

3. Särskilt yttrande (KD)

Roland Utbult (KD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2020/21:KrU10. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

4. Särskilt yttrande (L)

Christer Nylander (L) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkandena 2020/21:KrU2 och 2020/21:KrU10.

Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:70 av Björn Söder (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med bidrag till Ibn Rushd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:188 av Fredrik Lindahl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en reglering avseende lootlådor samt andra lotteriliknande moment inom dataspel och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:210 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokratiutvecklingspengar till föreningsrörelsen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:327 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa statliga medel till Ibn Rushd och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:344 av Amineh Kakabaveh (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det inte ska vara möjligt för en verksamhet som särbehandlar kvinnor och inte accepterar individens sexuella frigörelse att erhålla medel från Folkbildningsrådet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett femte syfte i folkbildningen som ska bidra till att göra det möjligt för människor att utveckla jämställdhet mellan könen, individuell frihet och frigörelse från patriarkala hedersnormer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:558 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta bort undantaget från kreditförbudet vid lotteriförsäljning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:889 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanta kravet på legitimation och spelregistrering vid landets minsta travbanor och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:990 av Richard Jomshof (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fängelse som straffminimum för illegalt gatuspel om pengar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvisning som påföljd för illegalt gatuspel och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1333 av Åsa Lindestam (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över förändrad inrapportering från studieförbund och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1656 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att e-sport ska få samma förutsättningar juridiskt som övrig sport och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge samma möjligheter för e-sportföreningar att söka stöd som övriga sportföreningar har via Riksidrottsförbundet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spel ska anses vara en kulturform och att kulturbegreppet bör breddas för att inkludera spel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Kulturrådet ska få ett utökat uppdrag för att kunna främja spelkulturen enligt nuvarande direktiv och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidga och permanentera de regler som regeringen fattat beslut om för att möjliggöra bättre möjligheter för inresetillstånd för e-sportare och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra möjligheten att betala ut prispengar i e-sport och förströelsespel som är baserade på skicklighet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta vara på kompetensen i spelbranschen och överföra den till andra sektorer i samhället och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fokusera på jämställdhet inom e-sportvärlden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1664 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att begränsa marknadsföring inom spelreklam och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2469 av Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utvärdering av licenssystemet bör genomföras fem år efter införandet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om marknadsföring av spel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska vidta åtgärder för att tillse att kanaliseringmålet nås och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag till riksdagen om att införa B2B-licenser på spelmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om riskklassificering av olika typer av spel och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder som bidrar till att stärka konsumentskyddet, i synnerhet för minderåriga personer, i förhållande till fenomenet med lootlådor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lotteriverksamhet för allmännyttiga ändamål och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att politiska partier samt föreningar och bolag som ägs av politiska partier inte ska räknas in i undantaget i spellagen som medger att dessa får bedriva lotteriverksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte tillåta undantag från förbudet mot att erbjuda spel på kredit och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga engagemanget i ATG, inklusive den statliga styrelsrepresentationen i bolaget, ska upphöra och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa en långsiktig och tryggad finansiering för hästsporten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2478 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt straffvärdesbedömning för mutbrott vid matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör prioritera ett nordiskt samarbete i förebyggande syfte för att motverka matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta ett större helhetsgrepp om matchfixning genom att tillsätta en kompletterande utredning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska skriva under Europarådets Macolinkonvention och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2501 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att likställa e-sport (elektronisk sport) med övrig idrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta det tillfälliga erkännandet av utländska e-sportare som elitidrottare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kulturbegreppet ska breddas och även inkludera e-sport och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till inrättandet av ett spelinstitut och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra äldre och pensionärer att engagera sig i e-sport och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de aktörer som beviljas stöd och ekonomiskt bidrag inom e-sport aktivt ska verka för ökad jämställdhet, mot diskriminering och för en nolltolerans gällande trakasserier, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Myndigheten för delaktighet, eller annan lämplig organisation, i uppdrag att utreda hur man kan inkludera funktionsnedsatta inom e-sporten och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekonomiska förutsättningar för lokala e-sportföreningar och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett e-sportråd och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsoperspektivet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2502 av Cassandra Sundin m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjlighet till likvärdiga betyg för de som studerar på allmän kurs på folkhögskola, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en aktör som är oberoende av mottagarna av statliga medel ämnade för folkbildningen, bör handha medelstildelningen till folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn för att förhindra bedrägerier och felaktigt utbetalande av medel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det bör vara en målsättning att allmän kurs utgör runt 15 procent av folkhögskolornas statligt finansierade verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2534 av Angelica Lundberg m.fl. (SD):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inga undantag ska göras för partier eller bolag och föreningar som ägs av politiska partier, gällande försäljning av lotter och spel, och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lotter och spel inte ska kunna säljas på kredit och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2592 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett särskilt stöd till de folkhögskolor som erbjuder boende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2697 av Abraham Halef och Ingela Nylund Watz (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att minska spelbolagens möjlighet att göra reklam för och marknadsföra spel och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2785 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att få en heltäckande nationell bild av hur omfattande fusket är gällande Folkbildningsrådets bidragsbetalningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att säkerställa att studieförbunden uppfyller grundkravet som riksdagen fastställt, nämligen att stärka och utveckla demokratin, om inte Folkbildningsrådet känner till vilka samarbetspartner/lokala föreningar som exempelvis Ibn Rushd samarbetar med, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör följa upp Riksrevisionens uppföljningsrapport för att åtgärda identifierade brister och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ändra reglerna så att studieförbunden inte ska kunna ackumulera omfattande summor samtidigt som statsbidragen kontinuerligt ökar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3090 av Caroline Helmersson Olsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsatt verka för en stark folkbildning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3222 av Fredrik Christensson m.fl. (C):

81. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens ansvar för att tillgodose en jämlik tolktjänst inom eftergymnasial utbildning bör utredas samt att döva medborgare ska ha samma rättigheter och möjligheter som övriga medborgare att utbilda sig, omskola sig eller byta yrkesbana och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3231 av Martina Johansson m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa möjligheten att erbjuda lotter och spel på kredit eller mot faktura och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3284 av Boriana Åberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stoppa den statliga finansieringen av Folkbildningsrådet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta studieförbunden fungera under marknadsmässiga villkor och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3365 av Viktor Wärnick m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta demokrativillkor i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en skärpning av bidragssystem och tillsyn av studieförbunden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3367 av Viktor Wärnick m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att e-sport bör betraktas som sport i de olika regelverk som kan aktualiseras och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3371 av Viktor Wärnick m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens engagemang och styrelsrepresentation i ATG ska avvecklas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att såväl anordnare av idrottsevenemang som spelbolagen som anordnar spel på dessa evenemang borde tillskrivas större ansvar att hindra spelfusk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör underteckna Europarådets konvention om matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en uppföljning och översyn av tillämpningen av förordningsmöjligheterna i spellagen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3487 av Marléne Lund Kopparklint (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning kring hur man på bästa sätt kan motverka bidragsfusk hos studieförbund och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3581 av Peter Helander m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av möjlighet till folkbildning och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av kanaliseringen och de allmännyttiga föreningarnas möjligheter på spelmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3595 av Lars Beckman och Jan Ericson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ytterligare begränsa möjligheten till kreditspel och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3630 av Ann-Sofie Alm (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att en statlig myndighet övertar ansvaret för att betala ut och granska statsbidragen till folkbildningen i stället för Folkbildningsrådet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om Folkbildningsrådet bör lyda under offentlighetsprincipen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Folkbildningsrådets kompetens gällande att stävja, granska och utreda ekonomiska oegentligheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Folkbildningsrådets kompetens gällande att underrätta sig om kopplingar mellan nätverk för att kunna granska och syna islamistisk, odemokratisk, antisemitisk och därtill kvinnonedvärderande verksamhet som uppdragats fått folkbildningsbidrag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Folkbildningsrådets kompetens att kunna säkerställa att folkbildningsbidrag inte betalas ut till föreningar som i något led sanktionerar antisemitism eller hedersrelaterad brottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3807 av Christina Tapper Östberg m.fl. (SD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera om man genom att bredda begreppet e-sport och erkänna det som kultur och officiell sport skulle kunna innefatta även e-sportmissbruk i arbetet mot spelberoende och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3928 av Ola Johansson och Linda Modig (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa spelbolagens aggressiva marknadsföring och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3965 av Johan Pehrson m.fl. (L):

50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera Folkbildningsrådet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4000 av Robert Hannah m.fl. (L):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta regler gällande lotter sålda på kredit och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta konsekvenser för lotterianordnare som bedriver vårdslös försäljning av lotter på kredit och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4003 av Christer Nylander m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principer för stöd till folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4027 av Mattias Vepsä (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga uppsökande studiemotiverande insatser och folkbildning för att öka takten och rättvisan i klimatomställningen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4084 av Nicklas Attefjord och Anna Sibinska (båda MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändringar av spelpaus och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering och eller blockering av olicensierade onlinespelföretag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsumentskydd och omsorgsplikt för spelföretag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4096 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om auktoriserade tolkar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4107 av Mats Berglund m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra tillgången till folkbildning i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationellt initiativ för att värna studieförbunden och folkhögskolorna över hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4159 av Pia Steensland m.fl. (KD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om riskklassificering av olika spel om pengar och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma problematiken kring att personer med svåra beroendeproblem som har stängt av sig via Spelpaus återfaller genom att söka sig till utländska spelsidor som inte har licens i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:4162 av Roland Utbult m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att överföra hela finansieringsansvaret för folkhögskolor till staten via Folkbildningsrådet och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se arbetet mot matchfixning och olicensierat spel som mycket angeläget och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
17. Motioner som bereds förenklat		
2021/22:70	Björn Söder (SD)	2
2021/22:210	Mikael Larsson (C)	
2021/22:327	Markus Wiechel m.fl. (SD)	7
2021/22:558	Edward Riedl (M)	
2021/22:889	Saila Quicklund (M)	
2021/22:990	Richard Jomshof (SD)	1 och 2
2021/22:1333	Åsa Lindestam (S)	
2021/22:1656	Rickard Nordin (C)	1–4, 6 och 8–10
2021/22:2469	Jonas Andersson i Lingham m.fl. (SD)	1 och 8–11
2021/22:2501	Michael Rubbestad m.fl. (SD)	1–3, 5, 8, 10, 13, 16 och 17
2021/22:2502	Cassandra Sundin m.fl. (SD)	1, 3 och 4
2021/22:2534	Angelica Lundberg m.fl. (SD)	24 och 25
2021/22:2785	Mikael Oscarsson (KD)	1–4
2021/22:3090	Caroline Helmersson Olsson m.fl. (S)	
2021/22:3231	Martina Johansson m.fl. (C)	12
2021/22:3284	Boriana Åberg (M)	1 och 2
2021/22:3487	Marléne Lund Kopparklint (M)	
2021/22:3595	Lars Beckman och Jan Ericson (båda M)	
2021/22:3630	Ann-Sofie Alm (M)	1–5
2021/22:3807	Christina Tapper Östberg m.fl. (SD)	13
2021/22:3965	Johan Pehrson m.fl. (L)	50
2021/22:4000	Robert Hannah m.fl. (L)	30 och 31
2021/22:4003	Christer Nylander m.fl. (L)	5
2021/22:4162	Roland Utbult m.fl. (KD)	4